

# Изток-Запад

Брой 7, септември 2007 г.

Цена 3.00 лв.

месечно списание за информация, анализи и коментари  
за международните отношения и межкултурния диалог



**ИНТЕРВЮ С ЖИЛ КЕПЕЛ:**

**Мюсюлманският  
опит в Европа  
е противоотровата  
за сблъсъка  
на цивилизациите**

**Как ЦРУ подведе  
Америка**

**Хиджабът  
в Турция – изборът  
на народа срещу  
избора на държавата?**

**За възела на  
забрадката в Корана**

**Близък изток или  
Среден изток?**

**Историята  
“11 септември”**



## „Войната с тероризма“ – война за интереси?

септември 2007  
ИЗТОК-ЗАПАД

Месечно списание  
за информация, коментари  
и анализи за международните  
отношения и межкултурния  
диалог

ISSN 1312-9740



Издава Центърът  
за близкоизточни  
изследвания  
[www.mesbg.com](http://www.mesbg.com)

**Редакционна колегия:**  
доц. д-р Весела Табакова  
доц. д.ик.н. Владимир Чуков  
проф. Димитър Йончев  
д-р Емил Ценков  
Кирик Цонев  
д-р Мохд Абуаси  
о.р. полк. Славчо Велков

**Връзки с обществеността  
и реклама:**  
Момчил Григоров

**Адрес на редакцията:**  
България, София 1113,  
ж.к. Гео Милев, ул. Никола  
Обрешков, бл. 2, вх. 2, ет. 1  
Тел./факс 02 870 84 59  
gsm 0888 418 597  
Email: bcmes2@yahoo.com

В съответствие с чл. 19  
от Всеобщата декларация  
за правата на човека и чл. 10  
от Европейската конвенция за  
защита на правата на човека  
и основните свободи в публика-  
циите се реализира свободата  
на изразяване на съответните  
автори. Изразените възгледи  
могат да не съвпадат с възгле-  
дите и гледните точки  
на редакцията.

## Съдържание

- Д-р Мохд Абуаси*  
**„Войната с тероризма”**  
– война за интереси?..... 3
- Жил Кепел*  
**Мюсюлманският опит в Европа**  
**е противоотровата за сблъсъка**  
**на цивилизациите** ..... 10
- Ричард Пърл*  
**Как ЦРУ подведе Америка** .....18
- Станимир Иванов*  
**Хиджабът в Турция –**  
**изборът на народа срещу**  
**избора на държавата?** ..... 21
- Христо П. Беров*  
**За възела на забрадката в Корана** ..... 23
- Веселин Василев*  
**Близък изток или Среден изток?**.....27
- Лъчезар Вачков*  
**Радио за бъдещето**..... 30
- Историята “11 септември”** ..... 32

## Питат ни



Нашият читател Иван Стефанов е забелязал, че списание „Изток-Запад” се издава от Центъра за близкоизточни изследвания, но на английски

език наименованието се различава и е Център за средноизточни изследвания.

Както нашият читател обяснява, тази разлика в терминологията му е правила впечатление и друг път.

Г-н Стефанов се интересува как са възникнали двата термина и на какво се дължи разликата в употребата им.

Отговаряме на нашия читател в рубриката „Тълковен речник”.

**Четете на стр. 27**

## Contents of the issue

*Dr. Mohd Abuasi* - **“The war against terror” - a war of interests?**

*Gilles Kepel*: **The Muslim experience in Europe is the antidote to the clash of civilizations**

*Richard Perle* - **How the CIA failed America**

*Stanimir Ivanov* - **The hijab in Turkey - the choice of the people vs. the choice of the state?**

*Hristo P. Berov* - **About the hijab in quran**

*Veselin Vassilev* - **“Near East” or Middle East?**

*Lachezar Vachkov* - **Radio for the future**

**The “9/11” story**

## In the next issue:

- Turkey in the grip of change
- The Israeli nuclear program
- Seymour Hersh: US policy towards Iran serves Israeli interests
- Archmandrite Atallah Hanna: “We believe in dialogue”
- Yavor Mikchailov - The contemporary world and the “new media” in the Muslim world
- Bruce Riedel - Al Qaeda strikes back

The Center for Middle East Studies is a Bulgarian non-governmental organization, registered in accordance with the Law for legal entities with non-profit activity. It incorporates researchers and experts in the fields of political science, international relations, orientalism and media.

The center is founded with the mission to conduct research and make analysis on topics of modern social, political and economic processes, undergoing in one of the most dynamic regions of the world – the Middle East.

The Center for Middle East Studies structures its research and analytical activities in the following directions:

- Monitoring of leading Middle East print and electronic media; the web sites of Islamic political organizations;
- Preparation of analyses and specialized studies on topical issues in the field of international relations and Middle East politics; on islamic political and religious organizations, focusing on organizations with regional and international importance;
- Formulating a system of approaches to development of intercultural dialogue through the optics of mutual understanding of religions.

The Center for Middle East Studies performs its activity through various modes – *round tables, seminars, conferences, specialized educational programs, courses and practicum.*

# “Войната с тероризма” – война за интереси?

Д-р Мохд Абуаси

САЩ водят трансгранична война срещу така наречения тероризъм. В името на тази война правителството на Съединените щати нарушава суверенитета на държавите и се намесва дори в учебните програми с твърдението, че някои от тях пропагандират тероризъм. В самата Америка гражданите разполагат с по-малко свобода и с неголеми възможности да узнаят какво прави правителството зад прикритието на многобройните строги закони, приети заради „борбата с тероризма“. Извън САЩ милиони заплатиха цената на тази война със своята кръв, свобода, стабилност и домове. Войните срещу Ирак и Афганистан започнаха в името на „борбата срещу тероризма“, така както в Колумбия и на други места. И докато безконтролните намеси на САЩ стават все повече, техните интереси стават все по-нестигурни и все по-непопулярни по света. Изглежда като че ли „войната срещу тероризма“ се превърна в голям източник на тероризъм, срещу който... тя се води.

Впрочем тя е война само срещу едно абстрактно понятие. Не е като останалите войни, в които има граници, армии и държави. Характерно за нея е, че разчита най-вече на специалните части, разузнаването, службите за сигурност, дипломатическите и информационните служби. Но какво

*“В определението, дадено от Европейския съюз през 2004 година (немското списание „Законът“, броят от 01.05.2004 г.), въпросът за „борбата срещу тероризма“ е представен от и на хората от Запада като защита на цивилизацията и на демократичните ценности на западните общества. В подобен контекст е лесно всички борци и защитници на легитимни каузи да бъдат заклеймени като терористи. В „сблъсъка на цивилизацията“ тероризмът става неизбежен резултат от различията в „културните ценности“ на обществата, а не на това, че съществуват угнетител и угнетен, надценяван и подценяван, нашественик и защитник.*

*Така въпреки наличието на 12 международни конвенции относно тероризма като Европейската конвенция за борба с тероризма от 1977 година, Международната конвенция за борба с терористичните нападения от 1998 година, тази за борба срещу финансирането му и т.н. и въпреки многобройните резолюции на ООН като тази от 1999 година, която осъжда тероризма, независимо от причините, доводите и същността му международната общност все още не е достигнала до точна дефиниция за тероризма, който е предмет на всички тези конвенции и резолюции.*

представлява това понятие тероризъм, срещу което се води трансгранична война? Какво е тероризъм? И кои точно са терористите? Консервативните среди в САЩ и Европа започнаха да свързват тероризма с теорията за „сблъсък на цивилизации“, твърдейки, че целта на тероризма е да дестабилизира социалните, икономическите и конституционните структури на дадена държава. В определението, дадено от Европейския съюз през 2004 година (немското списание „Законът“, броят от 01.05.2004 г.), въпросът за „борбата срещу тероризма“ е представен от и на хората от Запада като защита на цивилизацията и на демократичните ценности на западните общества. В подобен контекст е лесно всички борци и защитници на легитимни каузи да бъдат заклеймени като терористи. В „сблъсъка на цивилизацията“ тероризмът става неизбежен резултат от различията в „културните ценности“ на обществата, а не на това, че съществуват угнетител и угнетен, надценяван и подценяван, нашественик и защитник.

Така въпреки наличието на 12 международни конвенции относно тероризма като Европейската конвенция за борба с тероризма от 1977 година, Международната конвенция за борба с терористичните нападения от 1998 година, тази за борба срещу финансирането му и т.н. и въпреки многобройните резолюции на ООН като тази от 1999 година, която осъжда тероризма, независимо от причините, доводите и същността му международната общност все още не е достигнала до точна дефиниция

за тероризма, който е предмет на всички тези конвенции и резолюции. Това естествено води до отказа на Съединените щати по-специално и на световното ционистко движение да признаят правото на съпротива на поддръжниците на легитимни каузи. Както и до настояването им тази съпротива, особено когато е насочена срещу тях, да бъде класифицирана като най-тежката форма на тероризъм.

Резолюцията срещу тероризма на Общото събрание на ООН от 07.11.1987 г. е приета със 153 гласа „за“ и 2 „против“. Гласовете против резолюцията, осъждаща тероризма, са на САЩ и Израел, защото резолюцията съдържа следния параграф:

“Нищо в тази резолюция не може да бъде интерпретирано срещу правото на самоопределение, свобода и независимост, упоменати в Пакта на ООН, или срещу народите, насилствено лишени от тези права, особено тези, управлявани от колониални и расистки режими или намиращи се под чужда окупация.”

Както се оказва, проблемът на Америка и Израел никога

**“**Америка се занимава с тероризъм, дори и според собствената си дефиниция - като изключим факта, че това става с официалното ѝ позволение. Тук несъмнено трябва да се спрем върху терористичния акт, определян като най-ярък пример за това – през март 1985 година ЦРУ взривява кола-бомба пред шиитската джамия „Имам Реза“ в Бейрут. Загиват 80 граждани, повечето от които са жени и деца, излизащи от молитва. Тази терористична проява срещу шиитска джамия придобива особена важност в контекста на въпросите относно идентичността и мотивите на тези, които днес взривяват шиитски светини в Ирак.

не е бил тероризмът, а правото на угнетените народи на легитимна съпротива. Дори и ако остане в границите на държавата им, под форма, която самият Пакт на ООН допуска.

### **Американската дефиниция на тероризма**

В действителност САЩ приемат официална дефиниция за тероризъм, която се стреми да криминализира актовете на съпротива и да из-

ключи своите военни престъпления от това определение. Дефиницията, с която работят Държавният департамент и американските служби за сигурност, се съдържа в основния американски закон, член 22, алинея 2656, която гласи: „Терминът тероризъм означава политически мотивирано насилие, което е преднамерено и е срещу невоенни цели, извършвано от полунационални групировки или тайни агенти с цел да се повлияе на населението. Изразът международен тероризъм означава тероризъм, който засяга територията и населението на повече от една държава. Терористична групировка е тази, която се занимава с международен тероризъм, или принадлежащите ѝ формирования се занимават с тероризъм.”

От тази дефиниция става ясно, че с тероризъм се занимават „полунационални” групировки, а не държави или армии. Тези групировки упражняват насилие срещу невоенни цели, т.е. не в случай на официално обявена война. Да се спрем на тази точка. Насилие срещу „невоенни цели” може би означава срещу американските и израелските военни редици, но не по време на война. Такава е и интерпретацията на интелектуалеца Ноам Чомски, който пише, че палестинската съпротива не трябва да се цели дори в израелски войници, които си тръгват. Това на практика означава почти никога да не се цели в тях, тъй като партизанските войни по принцип нямат определена бойна линия...

Всъщност това определение на Чомски не се различава от официалната израелска дефиниция за тероризъм. В

интернет страницата на Еврейската агенция, в раздела за ционистко образование тероризмът се определя като „актове на убийство и разрушение, насочени преднамерено срещу цивилни или военни лица в мирни условия”.

Т.е. в действителност тероризмът включва всички актове на съпротива, извършени не по време на война или „военни условия”, обявени от американско-израелската страна. След това всички трябва да са спокойни, освен тези, които са смятани за терористи.

Що се отнася до „полунационалните” групировки, то тук не става дума непременно за движения с националистическа насоченост, въпреки че и те са включени в понятието. Имат се предвид опозиционни движения, които се ползват с национална и народна подкрепа.

Даваме примера с прицелването във военни извън бойното поле само за да разясним какво се има предвид. Основното тук са „невоенни условия”, а не военните. А важното е „политически мотивирано насилие” извън официална война, дори и то да се ползва с народна подкрепа.

Освен официалната американска дефиниция съществуват десетки други, които се отличават от нея в една или

друга част, но запазват идеята за криминализиране на насилствено действие извън рамките на официална война. Те съдържат една или повече от следните постановки:

1. акт на насилие или заплаха за живота;
2. незаконно;
3. поводът е политически или религиозен;
4. целта е гражданска;
5. инструментът е заплаха;
6. заплахата е насочена срещу държава или общество;
7. извършителят не е държава.

Последната точка цели да изключи действията на Съединените щати, Израел и някои колониални държави. Америка говори много за международен тероризъм, когато става въпрос за подкрепата на някоя държава за националноосвободително движение на друга страна - като подкрепата на някои държави за движенията за палестинска съпротива. Но не и когато става дума за собствената ѝ подкрепа за наистина терористичните движения, които всяка ужас сред населението и унищожиха неговата собственост в различни страни.

За да не говорим твърде общо, ще дадем пример с подкрепата, която бе оказана на терористичните партизански отряди в Никарагуа през 80-

**“Освен официалната американска дефиниция съществуват десетки други, които се отличават от нея в една или друга част, но запазват идеята за криминализиране на насилствено действие извън рамките на официална война.**

те години на миналия век. Те опожаряват нивите, убиват мирни хора и залагат взривове по улиците, докато Съединените щати минират пристанищата на страната. За да спре тези действия, малката държава Никарагуа завежда дело в Международния съд. През 1986 година съдът издава резолюция, в която осъжда американските терористични действия в Никарагуа и призовава Вашингтон да заплати определени компенсации. САЩ не обръщат внимание на резолюцията. Същата година те използват правото си на вето в Съвета за сигурност за проекторезолюция, която призовава всички държави да спазват международните закони. Това, естествено, се случва преди разпадането на Съветския съюз.

Виждаме, че тероризмът не е тероризъм за Америка, когато нарушава международните закони, а само когато престъпва нейните собствени закони. В страницата на Съюза на адвокатите в щата Ню Джърси „тероризъм е всяка проява на насилие, която престъпва наказателния кодекс на САЩ и има за цел да заплаши или да повлияе върху политиката на което и да е правителство“. Цитираме този неофициален източник, за да докажем колко разпространено е това понятие сред американското общество. Правният консултант на Държавния департамент Ибрахим Софир пише, че повечето държави, след като са получили своята независимост, започват да се противопоставят на Съединените щати по важни международни проблеми. Ето защо Америка трябва да си запази способността да определя на-

чина, по който ще действа, и случаите, при които ще се съблюдават само американските закони. Правителството на САЩ взема такова решение и го публикува в списание „Кърънт полиси“, издавано от американския Държавен департамент (бр. 769/декември 1985 година).

Ноам Чомски в своя статия относно дефиницията на тероризма посочва, че точно тази точка все още определя международната политика на САЩ, напр. при влизането в Афганистан през 2001 г., когато Америка избегна получаването на съгласие от Съвета за сигурност, въпреки че това можеше да стане с подкрепата на Русия, Китай, Великобритания и Франция. Причината бе и непримиримостта към идеята някой закон да бъде по-висш от американския.

Ако изключим условието за спазване на американския закон, ще открием, че Съединените щати упражняват тероризъм, дори и в най-тясното му определение, като политически мотивирано насилие, насочено срещу цивилни граждани извън рамките на официално обявена война. И то без да посочваме враждебните политики, военните престъпления и престъпленията срещу човечеството - от поддържаните от нея терористични партизански отряди в Латинска Америка до разрушаването на завода „Шифа“ в Судан през 1998 година, бомбардировките над Либия през 1986 година, унищожителните акции по време на блокадата над Ирак и т.н. Америка се занимава с тероризъм, дори и според собствената си дефиниция - като изключим факта, че това става с официалното

й позволение. Тук несъмнено трябва да се спрем върху терористичния акт, определян като най-ярък пример за това - през март 1985 година ЦРУ взривява кола-бомба пред шиитската джамия „Имам Реза“ в Бейрут. Загиват 80 граждани, повечето от които са жени и деца, излизащи от молитва. Тази терористична проява срещу шиитска джамия придобива особена важност в контекста на въпросите относно идентичността и мотивите на тези, които днес взривяват шиитски светини в Ирак.

За да приключим с въпроса за дефинициите, ще приведем и „академичното“ софистично определение за тероризъм, което е разпространено в наши дни. Негов автор е А. П. Шмид. Ще оставим на читателя сам да прецени доколко то съответства на американския контекст. Според него тероризмът е: „Метод на повтаряне на прояви на насилие, извършвани полутайно от лице, групировка или държавни агенти, по определени за тях причини - политически или криминални. Убийствата, които са директен резултат от тероризма, не са основна цел, а се използват за спекулация или повлияване върху основната цел и т.н.“ Шмид предлага на ООН следната дефиниция за тероризъм: „Еквивалент на военно престъпление в мирно време.“

### Тероризъм и ислям

Америка се опитва да представи „войната срещу тероризма“ с две основни характеристики:

1. Тя е превантивна, т.е. защитна война срещу т.нар. терористи.
2. Тя е продължение на

сблъска на цивилизациите, където терористите извършват своите действия поради силната си ненавист към демократичните ценности и по причини, свързани с тяхната култура, особено арабската и ислямската.

Американската позиция относно „войната срещу тероризма“ категорично опровергава второто твърдение. Идеята за „борба с тероризма“ като повод за американска намеса по света води своето начало от епохата на бившия президент Рейгън през 80-те години. Тогава Съединените щати бяха на страната на афганистанските муджахидини, изпращаха в страната араби и ги подкрепяха като част от стратегията за обкръжаване и изтощаване на Съветския съюз, както през 1998 г. разясни съветникът по въпросите на националната сигурност Збигнев Бжежински в „Льо Монд дипломатик“. Роналд Рейгън посвещава няколко речи на тероризма, борбата с него и войната срещу него след първото му изказване по тази тема през 1983 г. - например речта пред ООН през 1986 година, речта, в която говори за „бича на тероризма“, подкрепян от държавите според него, и др.

Принос за придаването на цивилизовано измерение на „войната срещу тероризма“ през 80-те години на миналия век има бившият държавен секретар Джордж Шулц, смятан за най-умерения представител на американската администрация по това време. Тогава Шулц прави изказвания за терористите, в които ги определя като врагове на цивилизацията, желаещи да възстановят варварството в съвременната епоха. Той призовава



*“Идеята за „борба с тероризма“ като повод за американска намеса по света води своето начало от епохата на бившия президент Рейгън през 80-те години. Тогава Съединените щати бяха на страната на афганистанските муджахидини, изпращаха в страната араби и ги подкрепяха като част от стратегията за обкръжаване и изтощаване на Съветския съюз, както през 1998 г. разясни съветникът по въпросите на националната сигурност Збигнев Бжежински в „Льо Монд дипломатик“. Роналд Рейгън посвещава няколко речи на тероризма, борбата с него и войната срещу него след първото му изказване по тази тема през 1983 г. - например речта пред ООН през 1986 година, речта, в която говори за „бича на тероризма“, подкрепян от държавите според него, и др.*

към бунт срещу тероризма, който да надхвърли границите според неговите думи. Този „цивилизационен“ тон при противопоставянето на тероризма бе потвърден на страниците на списание „Кърънт полиси“, издавано от Държавния департамент. Едно от въздействащите му изказвания на тази тема е: „Ние трябва да изкореним този рак. Преговорите са знак за капитулация, ако сянката на силата не пада върху масата на преговорите.“

Основният момент тук е „войната срещу тероризма“ и връзката ѝ с цивилизационното измерение на сблъсъка, възникнала по време на управлението на президента Роналд Рейгън. Тогава не ислямистките движения са явен враг на Америка, а движенията за национално освобождение по света - националистическите и левите. При всички случаи призивите за „борба с тероризма“ и „защита на западната цивилизация“ се използват и за тези неислямски движения. И ако този факт доказва нещо, то то е, че „войната

срещу тероризма“ и теорията за „сблъсък на цивилизации“, която процъфтява по времето на неоконсерваторите, са резултат от два взаимно свързани фактора:

1. След 7 години на изолация - от 1976 г., когато е нейното поражение във Виетнам, Америка има нужда да излезе от тази криза. А идеята за „борба с тероризма“ става официална през 1983 година, когато САЩ нахлуват в малката държава Гренада.

2. Силите на американския модел за глобализация, които през 80-те години започват да се освобождават от своите национални окови, се нуждаят от премахването на географските, националните и суверенитетните препятствия и от унищожаване на всички цивилизационни модели, които представляват пречка за разпространението на глобализацията.

Ето защо „войната срещу тероризма“ изобщо не е превантивна или цивилизационна в смисъла, използван от САЩ. Нейните корени трябва да се

търсят в 80-те години на миналия век, в желанието на управляващия елит на Съединените щати да възвърне своята роля и да преодолее изолацията след Виетнам, в желанието да обуздае всички националноосвободителни движения по света, разгърнали се по време на тази криза, и опасенията от външна намеса както сред управляващия елит, така и сред американския народ.

При управлението на Джордж Буш-син „войната срещу тероризма“ се превръща в еталон, по който Америка мери международните си отношения - особено след атаките от 11 септември. На практика това започва да означава:

1. разширяване на международното влияние на САЩ чрез заплахата срещу държави, групировки или личности, обвинени, че подкрепят тероризма, както се случи с Либия и Судан;

2. предоставяне на САЩ на готов мотив за намеса където и да било, в различни сфери, по начин, който те смятат, че е подходящ за интересите им, и без да съблюдават регионалното равновесие. И по този начин „войната срещу тероризма“ става един от факторите за световната дестабилизация.

Влизането в Ирак например бе представяно като част от тази война. Твърдеше се, че Ирак разполага с оръжия за масово поразяване и има връзки с „Ал Кайда“. И въпреки че тези два мотива вече не са валидни дори в самата Америка, официалното становище на страната все още е, че окупацията на Ирак е продължение на борбата срещу тероризма. Оттук отпада и характеристиката „превантивност“, ако това изобщо има нужда от доказване.

Що се отнася до връзката на

**“Ето защо „войната срещу тероризма“ изобщо не е превантивна или цивилизационна в смисъла, използван от САЩ. Нейните корени трябва да се търсят в 80-те години на миналия век, в желанието на управляващия елит на Съединените щати да възвърне своята роля и да преодолее изолацията след Виетнам, в желанието да обуздае всички националноосвободителни движения по света, разгърнали се по време на тази криза, и опасенията от външна намеса както сред управляващия елит, така и сред американския народ.**

“войната срещу тероризма” с ислямистките движения, то тук неизменно се появява въпросът за ролята на нефта, ционисткото лоби, политическата география на арабския и ислямския свят в стратегията на американския управляващ елит и международните компании за установяване на хегемония в света. И по-точно - връзка между исляма и тероризма в действителност не съществува, освен в това, че ислямистките движения имат отрицателна позиция към империалистическата хегемония и дотолкова, доколкото всеки модел, ислямски или не, пречи на напредъка на глобализацията. Не е изненада, че венецуелският президент Уго Чавес бе обвинен, че подкрепя тероризма заради подкрепата му за въстаниците в Латинска Америка. Империализмът няма проблем с неджихадските интерпретации на исляма, които не противоречат на неговите интереси. Нещо повече – той работи за популяризацията на подобни интерпретации, ако се съди по доклада „Умове, сърца и долари, войната на Америка за промяна на исляма”, публикуван от списание „Ю Ес нюз енд уърлд рипорт” през май 2005 г. И още нещо - днес отношението на Америка към ислямистките движения в Средна Азия, които са срещу Русия, е не само индиферентно, но дори и положително, даже когато те използват насилието, както личи от американските средства за информация.

При всички случаи, дори и да можем да свържем исляма със съпротивата - независимо дали според способността за мобилизация за самоубийствени актове или за противопоставяне на културната атака на империализма в

**“Що се отнася до връзката на “войната срещу тероризма” с ислямистките движения, то тук неизменно се появява въпросът за ролята на нефта, ционисткото лоби, политическата география на арабския и ислямския свят в стратегията на американския управляващ елит и международните компании за установяване на хегемония в света. И по-точно - връзка между исляма и тероризма в действителност не съществува, освен в това, че ислямистките движения имат отрицателна позиция към империалистическата хегемония и дотолкова, доколкото всеки модел, ислямски или не, пречи на напредъка на глобализацията.**

епочата на глобализацията, е изключено дори и формално да се прави връзка между тероризма и исляма. Ето няколко примера за това:

1. За периода от юли 1987 до февруари 2000 година организацията „Тамилски тигри” в Шри Ланка е осъществила 168 самоубийствени атентата. Тя не е ислямистка организация и не е основана от мюсюлмани. Както е известно, тя е организираща убийството на Раджив Ганди през май 1991 г., на президента на страната през 1993 г., опита за убийство на президента през декември 1999 г. и т.н.

2. За периода от 30.06.1996 до 05.07.1999 г. Кюрдската работническа партия е извършила около 15 успешни самоубийствени акции и още 6 неуспешни. Както е известно, тя е марксистка организация.

3. Примерите са многобройни, но сред тях се открояват Ирландската републиканска армия и нейните подразделе-

ния, както и баската организация ETA в Испания.

Въпреки всичко това Америка и нейните информационни средства продължават да свързват „тероризма” с арабите и мюсюлманите.

Може би някой ще каже, че гореспоменатите групировки не действат извън границите на държавите си. Ако приемем, че това е вярно, то тогава “Хизбула”, “Хамас”, “Джихад” и Националният фронт също не действат извън границите на Палестина и териториите, намиращи се непосредствено до нея. Това обаче не пречи на Америка да се цели точно в тях като част от обявената война срещу „тероризма”. Или да го кажем по-точно - групировките, посочени в горните три примера, не влияят на американско-израелските интереси така, както го правят арабските и ислямски групировки, заклеймени като „терористични”. ■

# Жил Кепел: Мюсюлманският опит в Европа е противоотровата за сблъсъка на цивилизациите

Френският учен, специалистът по въпросите на ислямистките движения Жил Кепел смята, че спасението за ислямския свят ще дойде от опита на смесилите се с европейското население мюсюлмани, като това ще се окаже и противоотрова за сблъсъка на цивилизациите. Според него ислямът съдържа голям потенциал да се адаптира към европейските общества, които от „Дом на неверието“ са се превърнали в „Дом на исляма“.

*Интервюто, което публикуваме, е дадено в Париж за „Ал Джазира нет“.*

*Раздвижиха ли събитията от парижкия квартал „Клиши су Боа“ застоялите води на отношенията между Франция и исляма?*

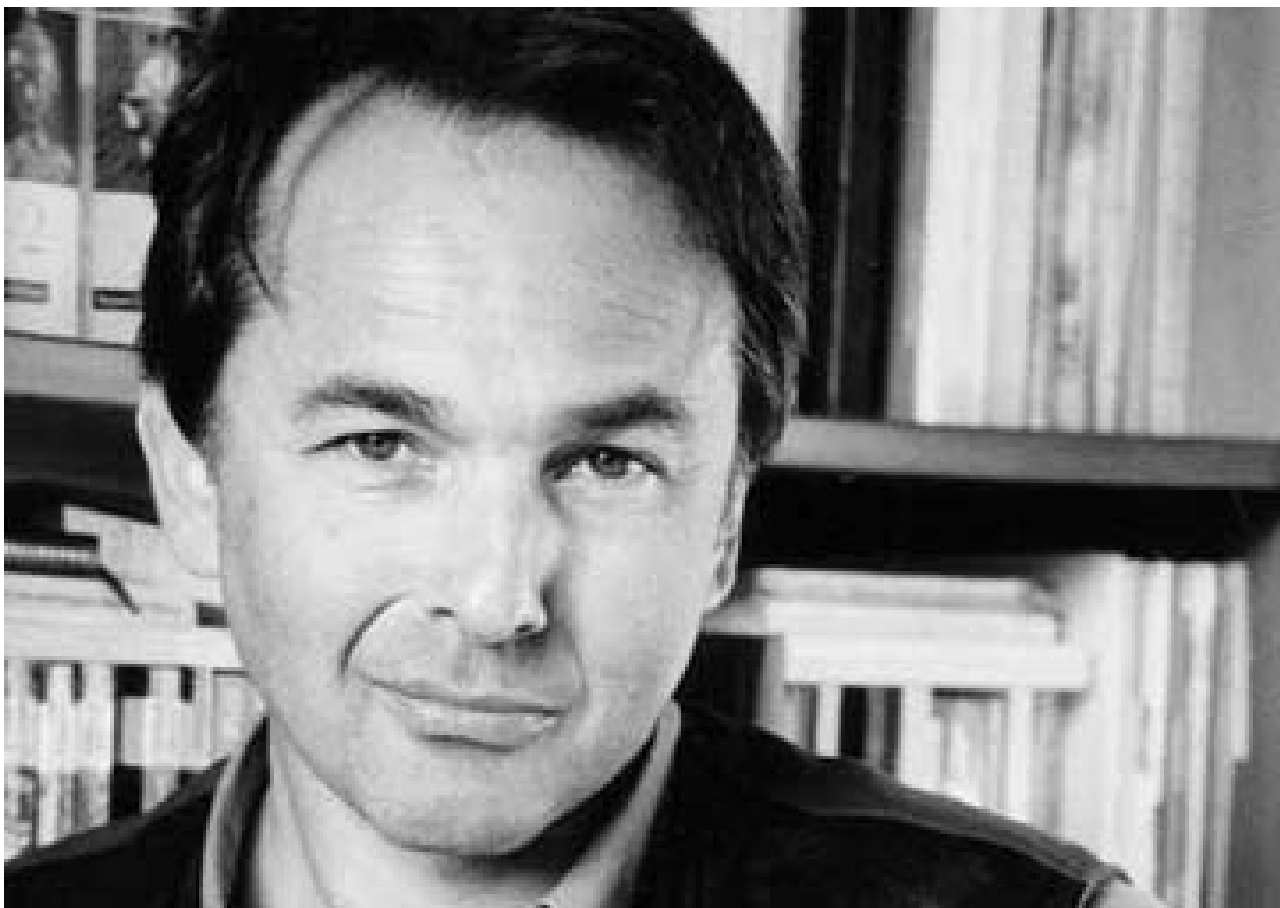
Ислямът няма нищо общо с тези събития. Близки на неоконсерваторите американски вестници писаха за джихадистко въстание във Франция и съсредоточиха вниманието си върху бомба със сълзотворен газ, която случайно избухнала в молитвен дом, принадлежащ на ислямистката групировка „Джамаа ат Таблир“. Не се стигна до обществени и политически призови за едно по-пълно и задълбочено интегриране на мюсюлманите. Всъщност повечето, които взеха участие, бяха от африкански произход. Тези младежи не представляваха нито исляма, нито мюсюлманите като цяло. Сред

тях имаше и мюсюлмани, но тяхната връзка с религиозните общности във Франция е нищожна. Мюсюлманите не са против интегрирането и възприемането на френския начин на живот. Точно обратното – след събитията станахме свидетели на записването на голям брой от жителите на квартала в избирателните листи – за първи път в историята на Петата френска република – в качеството им на пълноправни френски граждани. Повечето от жителите на квартала със северноафрикански произход всъщност са родени във Франция и са французи от самото начало. В същото време не бива да се забравя, че въпреки че са французи, те имат своите специфични особености, които са следствие от тяхната арабска, берберска и ислямска идентичност.

*За какво говорим във Франция – за френски ценности или за републикански ценности?*

Смятам, че що се отнася до цялостната политическа култура, между двете неща няма разлика. Какво означават републикански ценности? Всеки един гражданин да бъде като останалите независимо от цвета на кожата му, неговата религия и пол. Това

**“**Всеки един гражданин да бъде като останалите независимо от цвета на кожата му, неговата религия и пол. Това е един блян на републиканците и секуларистите, но между мечтите и реалността има голяма разлика.**”**



Френският социолог Жил Кепел е смятан за един от най-известните специалисти по въпросите за политическите ислямистки и джихадистки движения. Най-известният му труд е „Джихадът: Заглъхването на политическия ислям” (Jihad: The Trail of Political Islam, London, I. B. Tauris). Кепел е написал много книги, посветени на положението на мюсюлмани-

те в Запада. Може би най-известните са „Ислямските квартали: Раждането на една религия във Франция” (Les banlieues de l’islam. Naissance d’une religion en France, Paris, Le Seuil, [1987], 1991) и „Битката за мюсюлманските умове: Ислямът и Западът” (The war for muslim minds: Islam and the West, Cambridge, Mass/Londres, Belknap Press, 2004).

е един блян на републиканците и секуларистите, но между мечтите и реалността има голяма разлика.

*Десницата защитава френската култура – съществува ли френска култура, или тя все още се формира?*

Френската култура се е оформила още през XIX век, когато Франция е била първата европейска страна, в която са имигрирали хора от Югоизточна и Североизточна Европа, докато в същото време населението на Германия, Испания, Италия и Великобритания е емигрирало в САЩ, Австралия и Южна Америка. Така че интегриране-

**“Има призиви за интегрирането на исляма в рамките на републиката, така както се е случило с евреите. (През 1807 г. Наполеон Бонапарт призовава Върховното еврейско събрание да вземе решение по въпроса. Събралите се равини и видни евреи обявяват пълното подчинение на еврейската общност в страната пред императора и се отказват от някои неща от еврейската култура, които противоречат на френските закони.) Както казва Самуил Тригано, „всички сме минали през това”.**

то е заложено във френската политическа култура, а новодошлите само добавят към републиканските ценности на Франция. Президентът е с чуждестранен произход, а любимата личност на французите е Зинедин Зидан, който не е французин по своята кръв, а по своята принадлежност. Мнозина със северноафрикански или африкански корени се кандидатираха по време на парламентарните избори, но за съжаление малцина от тях спечелиха. Все пак в Националното събрание има един депутат, който е от марокански произход.

*На какво се дължи това отсъствие?*

На това, че гласуването за депутатите в Националното събрание не е пряко, а изборът им се осъществява въз основа на препоръките на съответната партия. В законодателните избори обаче хората гласуват за когото си искат и лично аз смятам, че

партиите не издигнаха кандидатурите на кандидатите със северноафрикански произход на правилните места. Повечето от тях бяха със Саркози. Интересно е, че за първи път има министър със северноафрикански произход – министърът на правосъдието. Това е факт с голямо значение, защото този министър е министър на всички французи независимо от името, което носи. Така наречените „неофранцузи” са навсякъде. Говорим за професори в университетите, министри и политици с консервативно мислене. Не полагаме достатъчно усилия, но въпреки това смятам, че вървим в правилната посока.

Има призиви за интегрирането на исляма в рамките на републиката, така както се е случило с евреите. (През 1807 г. Наполеон Бонапарт призовава Върховното еврейско събрание да вземе решение по въпроса. Събралите се равини и видни евреи обявяват пълното подчинение на еврейската общност в страната пред императора и се отказват от някои неща от еврейската култура, които противоречат на френските закони.) Както казва Самуил Тригано, „всички сме минали през това”.

*Защо ислямът прави изключение?*

За разлика от еврейската общност, чиито членове са били далеч по-малобройни и са използвали образователната система за бързото приобщаване в обществото на

**“...няма френски или британски ислям, защото ислямът е един навсякъде и по всяко време. Въпреки това обаче мюсюлманите живеят на различни места, в различна обстановка и аз смятам, че спасението на ислямския свят ще дойде от Европа и от интегрирането към европейското общество, като по този начин мюсюлманите ще се интегрират и към съвременността, и към света.**

“Действително мюсюлманите нямат опит като малцинство, което не е под чуждо иго, тъй като те са били призовавани да напускат страната, в която са били малцинство. Възможно е мюсюлманите да останат в такава страна временно, а не за постоянно. Ислямистите във Франция са мислили по този въпрос. До 1985 г. в „Дома на неверието“ призивите към мюсюлманите бяха да се завърнат в своята страна и да свалят властващия там режим. Обаче след 1989 нещата се промениха и Франция вече не беше „Дом на неверието“, а „Дом на исляма“ и мюсюлманите се превърнаха

в пълноправни граждани. Така мюсюлманите могат да предлагат шерията според правата си на малцинство, като по този начин те започнаха да гледат на Европа като на „Дом на исляма“. Не стана ясно обаче дали те трябваше да считат себе си като граждани или преди всичко като мюсюлмани. Всъщност във Франция определението мюсюлманин не означава нищо и никой не би могъл да познае дали си мюсюлманин, християнин или юдей, ако не му кажеш, а никой не може да те принуди да му кажеш каквото и да било, тъй като това не е едно от правата на гражданите.

евреите, които са пристигали от Източна Европа, а след това и от Северна Африка, нещата не стоят по същия начин с мюсюлманите. Повечето от имигрантите мюсюлмани са били неграмотни и са работели в заводите. През седемдесетте години те стават жертва на настъпилата след повишаването на цените на нефта безработица, като в същия отрязък от време с нарастването на породеното от липсата на работа отчаяние на хората на преден план излиза и ислямската самоличност. Поради всички тези фактори търсенето на ислямска идентичност е по-сложно от политическа гледна точка в сравнение с търсенето на еврейска идентичност. В момента, в който ислямът излиза на политическата сцена, вече покойният ирански лидер аятолах Хомейни е започнал да призовава към борба с големия и с малкия дявол и в съзнанието на хората става една голяма бъркотия.

*Можем ли да говорим за френски ислям?*

Когато говорим за френски ислям, трябва да имаме предвид, че няма френски или британски ислям, защото ислямът е един навсякъде и по всяко време. Въпреки това обаче мюсюлманите живеят на различни места, в различна обстановка и аз смятам, че спасението на ислямския свят ще дойде от Европа и от интегрирането към европейското общество, като по този начин мюсюлманите ще се интегрират и към съвременността, и към света. Слушах една много важна реч на Аз Зауахири от началото на 2007 г. под заглавие „Причините за борбата между исляма и неверието“, в която той твърди, че без организацията „Ал Кайда - джихад“ мюсюлманите ще си останат роби на европейците и ще бъдат винаги втора ръка. Става въпрос за това, че трябва да бъде направен избор между групировки като „Ал Кайда - джихад“ и нещо друго,

“Когато Саркози основа Френския съвет за ислямската религия, той си мислеше, че благодарение на Съюза на ислямските организации ще накара мюсюлманите, които считат религията си за консервативна, да гласуват за десния Съюз на народното движение. В листата на тази партия имаше значителен брой кандидати с мюсюлмански имигрантски корени. Обаче проучванията след провеждането на изборите показаха, че 90% от хората, които се идентифицират като мюсюлмани, са избрали социалистката Сеголен Роаял, 16% са гласували за лидера на центристите Франсоа Байру и само 1% са подкрепили Саркози.



което се случва в момента – за първи път в човешката история мюсюлманинът има възможност да бъде истински гражданин на демократична страна, тъй като поради една или друга причина демокрацията в ислямския свят просто не съществува.

*Някои твърдят, че ислямът не е свикнал да бъде малцинство и че дори когато е бил временно под чуждо иго, пак се е ползвал с привилегиите на мнозинството?*

Наистина опитът на мюсюлманите като малцинство е малък, но те имат такъв от Андалусия и Сицилия...

*И все пак те са били под иго.*

Да. Действително мюсюлманите нямат опит като малцинство, което не е под чуждо иго, тъй като те са били призовавани да

напускат страната, в която са били малцинство. Възможно е мюсюлманите да останат в такава страна временно, а не за постоянно. Ислямистите във Франция са мислили по този въпрос. До 1985 г. в „Дома на неверието“ призивите към мюсюлманите бяха да се завърнат в своята страна и да свалят властващия там режим. Обаче след 1989 нещата се промениха и Франция вече не беше „Дом на неверието“, а „Дом на исляма“ и мюсюлманите се превърнаха в пълноправни граждани. Така мюсюлманите могат да прилагат шериата според правата си на малцинство, като по този начин те започнаха да гледат на Европа като на „Дом на исляма“. Не стана ясно обаче дали те трябваше да считат себе си като граждани или преди всичко като мюсюлмани. Всъщност във Франция определението мюсюлманин не означава нищо и никой не би могъл да познае дали си мюсюлманин, християнин или юдей, ако не му

кажеш, а никой не може да те принуди да му кажеш каквото и да било, тъй като това не е едно от правата на гражданите. Същото е и за един мюсюлманин – Ахмед може да се самоопределя като мюсюлманин, но в същото време той е футболист или преподавател и е дори атеист. Това нещо е много мразено от радикалните мюсюлмани, защото във всичко те виждат опит на Европа да унищожи исляма, но истината е, че нейната цел е да унищожи именно екстремистите.

*Мюсюлманите се научиха да идентифицират себе си с мястото, в което живеят, но все стигат до морален авторитет извън него – в Кайро, Иран и Саудитска Арабия?*

Понеже моралните авторитети на мюсюлманите в Европа не успяха да наложат себе си като такива, въпреки – и това е най-странното – отвореността си към възприемането на културните ценности в сравнение с други страни. Към Иран като към културен авторитет се обръщат най-вече шиитите, които са малко на брой в Европа. Малко мюсюлмани гледат към Кайро като към морален авторитет. Повечето търсят такъв в лицето на Саудитска Арабия, която има влияние в предградията на френските градове поради недоверието на техните жители към френските ислямски институции, тъй като те не успяха да оставят впечатление, че се придвижват към освобождение от опеката на държавата и към достатъчно развитие на религиозната и културната си дейност, така че да могат да достигнат с нея до хората. Смятам, че определено има голям проблем в достигането до хората, като дори „Мюсюлмански братя“ изгубиха голяма част от своите привърженици.

*Все още ли мюсюлманите във Франция са подразбирацията се съюзник на десницата, която*

*се стреми да обедини привържениците си около идеята за християнска идентичност на Франция?*

И да, и не. Когато Саркози основа Френския съвет за ислямската религия, той си мислеше, че благодарение на Съюза на ислямските организации ще накара мюсюлманите, които считат религията си за консервативна, да гласуват за десния Съюз на народното движение. В листата на тази партия имаше значителен брой кандидати с мюсюлмански имигрантски корени. Обаче проучванията след провеждането на изборите показаха, че 90% от хората, които се идентифицират като мюсюлмани, са избрали социалистката Сеголен Роаял, 16% са гласували за лидера на центристите

*“Франция е обвинявана от ислямския свят, че е фашистка страна поради приетия закон, забраняващ носенето на религиозни символи в държавните учебни заведения. Аз самият поемам отговорност за него, тъй като бях член на комисията “Стази” и подкрепих приемането на тази забрана, която не се ограничава само до носенето на хиджаб. Направих това с убеждението, че държавните училища са светско обществено пространство, в което децата трябва по-скоро да намират приликите помежду си, а не различията. Никой не им забранява да ходят в религиозни училища. Разходете се за десетина минути в който и да било френски град и ще видите от една до 300 забулени жени, които изобщо не изглеждат тъжни и не възнамеряват да напуснат Франция.*

Франсоа Байру и само 1% са подкрепили Саркози. Това наистина е нещо интересно, защото преди това Саркози силно провокира хората, като говореше за прекратяване на практиката на заколване на овни във вани и изглеждаше, че той обвинява всеки, който се казва Ахмед. Вероятно бащите на мюсюлманите във Франция са правели това, защото не са били образовани, но днешните френски младежи си купуват месо от магазините. Но това изказване на Саркози позволи на десните да си кажат: „Положението пак е под наш контрол.“ В същото време именно Саркози назначи Рашида за министър на правосъдието (а тя е с марокански произход). Ние не знаем степента на религиозната ѝ привързаност, но тя не пие вино, не яде свинско месо и не пристъпва някои от ислямските норми на поведение.

*Не допринасят ли медиите за изопачаването на междурелигиозния диалог - както например стана с въпроса за носенето на хиджаб (забрадка), който е представян като символ на подчинението, а в същото време може да бъде и символ на освобождение, например за тези жени, които са дошли от Тунис във Франция, където могат да го носят на воля?*

По този въпрос може много да се говори. Първо, Франция е обвинявана от ислямския свят, че е фашистка страна поради приетия закон, забраняващ носенето на религиозни символи в държавните учебни заведения. Аз самият поемам отговорност за него, тъй като бях член на комисията „Стази“ и подкрепих приемането на тази забрана, която не се ограничава само до носенето на хиджаб. Направих това с убеждението, че държавните училища са светско обществено пространство, в което децата трябва по-скоро да намират приликите помежду си, а не различията. Никой не им забранява да ходят в религиозни училища. Разходете се за десетина минути в който и да било френски град и ще видите от една до 300 забуле-



*Докато във Франция момичетата ходеха с хиджаби с цветовете на френското знаме, ислямската партия във Великобритания изгаряше британското знаме пред „Даунинг стрийт“ №10 в знак на протест срещу арестите на мюсюлмани.*

ни жени, които изобщо не изглеждат тъжни и не възнамеряват да напуснат Франция. Някои хора твърдят, че хиджабът е форма на еманципация, защото позволява на жената да излезе от рамките на семейството и от контрола на баща си и братята си и да се обучава. Този вид мислене може и да е валиден за Алжир или Египет, но във Франция понятието еманципиране на жената и личностната свобода позволяват на момичетата да ходят на училище, без родителите да ги спъват. Ако това се случи, към тях ще бъде повдигнато обвинение от съда. Затова не може да се каже, че носенето на хиджаб е една от необходимостите за еманципирането на момичетата. Френското общество има закони за предпазване на жените от сексуален тормоз и затова те не се нуждаят от хиджаб, който да изпълнява точно тази функция. Ние вярваме, че подготвяме френската младеж да навлезе във френското общество и това, което ние целим, е да споделят нещо общо, а не да се разделят според принадлежността си към дадена политическа или религиозна принадлежност. Още от 1989 г. с възникването на първия проблем относно носенето на хиджаб стана ясно, че Съюзът на мюсюлманските орга-

низации във Франция, а и други общности ще използват хиджаба като средство за постигане на влияние. На този въпрос както те, така и френското правителство гледаха като на политическа война.

*Някои твърдят, че част от мюсюлманските организации ще се окичат външно със символите на републиката, но няма да ги приемат като убеждение?*

Да, когато Съюзът на ислямските организации проведе шествие на момичета със забрадки, които бяха с цветовете на френското знаме – червено, бяло и синьо, това бе направено с ирония, но в същото време означава, че независимо от всичко те са длъжни да преминат през този момент, т.е. да кажат, че искат да се интегрират. Никога във Великобритания мюсюлманка не е носила хиджаб с британското знаме. Докато във Франция момичетата ходеха с хиджаби с цветовете на френското знаме, ислямската партия във Великобритания изгаряше британското знаме пред „Даунинг стрийт“

**“** Ислямът притежава големи възможности. Не е задължително той да бъде държан като заложник от екстремистите и аз правя разлика между мюсюлманите и Бен Ладен. Има стотици начини за адаптирането на исляма към обществото и това се е случвало в миналото. Ислямът ще се адаптира към европейските общества, в които мюсюлманите вече са неразделна част. Това, което се случва в момента в Европа и Франция, е противоотрова за сблъсъка между цивилизацията.

№10 в знак на протест срещу арестите на мюсюлмани.

*Какво се промени във Великобритания?*

Чувството, че политиката на възприемането на мюсюлманите като гости в „Лондонистан“ се е провалила, стана повсеместно. Въпреки че Абу Хамза ал Масри, Абу Катада ал Филитини и Абу Мусаб ас Сури живееха спокоен живот като бежанци, терористичните актове от 7 юли се случиха, а следователно и споразумението между тайните служби и ислямистките лидери, което се предполагаеше, че пази обществения мир, не сработи.

*Трябва ли мюсюлманите във Франция да променят своите изказвания, или държавата трябва да стане по-отворена спрямо мюсюлманите?*

Ислямът притежава големи възможности. Не е задължително той да бъде държан като заложник от екстремистите и аз правя разлика между мюсюлманите и Бен Ладен. Има стотици начини за адаптирането на исляма към обществото и това се е случвало в миналото. Ислямът ще се адаптира към европейските общества, в които мюсюлманите вече са неразделна част. Това, което се случва в момента в Европа и Франция, е противоотрова за сблъсъка между цивилизацията.

*Доведоха ли събитията от 11 септември до изкореняване на ислямистките призиви във Франция?*

Франция е страната с най-голямо мюсюлманско население в Европа – от четири до пет милиона. Въпреки това след 11 септември в страната нямаше терористични атентати. Събитията в Алжир през деветдесетте години изиграха положителна роля, тъй като мнозина от участниците в тях се установиха във Франция, където започнаха нов живот и станаха част от френското общество. Въпреки вълната от ксенофобия, пред която те се изправиха, въпреки расизма и трудностите на времето те осъзнаха, че войната в Алжир и нейните последици във Франция са заплаха за всичките им усилия за интегрирането им към френското общество. ■

# Как ЦРУ подведе Америка

Ричард Пърл

Вътрешно разследване в Централното разузнавателно управление (ЦРУ) е установило, че бившият директор Джордж Тенет и други високопоставени служители не са използвали адекватни средства за борба с тероризма преди атентатите от 11 септември 2001 г. и трябва да им се потърси отговорност. (Из информационния поток през август 2007 г.)



*Джордж Тенет започва своята автобиографична книга, спомняйки си разго-*

*вор, който според него той е провел с мен на 12 септември 2001 г.: „Преминвайки под навеса, който води към Западното крило, аз забелязах Ричард Пърл да излиза от сградата точно в момента, в който аз влизах в нея... Пърл се обърна към мен и каза: „Ирак трябва да плати за това, което се случи вчера. Те са отговорни.“ Аз погледнах към него и си помислих: С кого ли се е срещнал толкова рано в Белия дом и точно днес?“*



Но на 12 септември 2001 г. аз бях в Европа, без да мога да си купя самолетен билет за Вашингтон, и не съм казвал на Тенет, че Ирак е отговорен за атаките от 11 септември - нито тогава, нито сега. Това би трябвало да сложи край на историята: погрешен спомен, вероятно той ми приписва нещо, което може да е чул някъде другаде, допускайки неволна грешка.

Затова бях изненадан, когато, след като бе разбрал за своята грешка, Тенет повторно заяви своето твърдение с думите: „Може и да греша за това къде е бил този ден, но не греша за това какво каза и в какво вярваше.”

Миналата неделя в шоуто „Срещнете се с печата” Тенет заяви, че „изглежда, че неговата версия е била потвърдена” от коментар, който съм отправил към журналиста Робърт Д. Новак на 17 септември, и от писмо, адресирано до президента Буш, което съм подписал заедно с още 40 души на 20 септември. Но в моя коментар от десет думи до Новак не твърдя, че Ирак е виновен за събитията от 11 септември, както не твърдя това и в писмото до президента, в което пише, че „всяка стратегия, която има за цел изкореняването на тероризма и тези, които го поддържат, трябва да включва целенасочени усилия за свалянето на Саддам Хюсеин”.

Тенет упорито продължава да приравнява две твърдения, които изобщо не са еднозначни: че Ирак е отговорен за събитията от 11 септември – което аз никога не съм казвал, и че отстраняването от власт на Саддам Хюсеин, преди да предостави на терористите химическо, биологично или ядрено оръжие, се е превърнало в неотложна задача – което аз казах. Той продължава погрешно да твърди, че решението на президента да отстрани Саддам Хюсеин е било предизви-

кано от лъжи относно отговорността на Ирак за атентатите от 11 септември.

Очевидно изгарящ от желание да опровергае мита за това, че отидохме в Ирак поради погрешните разузнавателни данни на ЦРУ, Тенет се стреми да го замени с един друг мит – че решението за отстраняването на Саддам Хюсеин е вследствие на лошото влияние на вицепрезидента и на сбирщина неоконсерватори. За да лансира тази своя идея, която е основополагаща за неговата книга, той приписа на мен, а и на други, изказвания, които никога не са правени.

Внимателните читатели ще забележат, че

*“Внимателните читатели ще забележат, че това, което Тенет нарича „потвърждаване”, не е никакво потвърждаване. Но Тенет не е внимателен читател – сериозен недостатък за един директор на ЦРУ и истинска катастрофа за една разузнавателна институция. Наистина немарливи анализи и недостатъчна прецизност с доказателствата докараха Тенет и всички нас до липса на доверие, която продължава да вреди на нашата външна политика. В продължение на години американското разузнаване не успя да покаже сериозно отношение към фактите, които са от най-голямо значение за неговата мисия. Преценката на ЦРУ, че Саддам притежаваше химическо и биологично оръжие, просто е най-скорошният пример за това. Президентът, вицепрезидентът, Конгресът и мнозина други разчитаха на разузнавателните данни, предоставени от ЦРУ на Тенет, и се позоваха на открития на ЦРУ, които никога не трябва да бъдат представяни като факти.*



*“Джордж Тенет и - което е по-важно - нашата основна разузнавателна организация съумяха да открият оръжие за масово унищожаване, което не съществува, но не успяха да намерят доказателства за съществуването на терористи, които съществуваха. В добавка към това изобщо не забелязаха възникването на ислямисткия фундаментализъм. А ние сме тези, които платиха цената за този провал.*”

това, което Тенет нарича „потвърждаване”, не е никакво потвърждаване. Но Тенет не е внимателен читател – сериозен недостатък за един директор на ЦРУ и истинска катастрофа за една разузнавателна институция. Наистина немарливи анализи и недостатъчна прецизност с доказателствата докараха Тенет и всички нас до липса на доверие, която продължава да вреди на нашата външна политика.

В продължение на години американското разузнаване не успя да покаже сериозно отношение към фактите, които са от най-голямо значение за неговата мисия. Преценката на ЦРУ, че Саддам притежаваше химическо и биологично оръжие, просто е най-скорошният пример за това. Президентът, вицепрезидентът, Конгресът и мнозина други разчитаха на разузнавателните данни, предоставени от ЦРУ на Тенет, и се позоваха на открития на ЦРУ, които никога не трябваше да бъдат представяни като факти.

Когато официални лица от Министерството на отбраната упражниха натиск върху ЦРУ да направи преценка дали разузнавателните служби на Саддам са подкрепяли терористи и дали са поддържали връзки с „Ал Кайда”, първоначално Тенет се противопостави, след което се присмя на доказателствата, че ЦРУ е пренебрегнало подобни връзки. Макар че по-късно в писмо до тогавашния сенатор Боб Грeйм Тенет призна съществуването на такива доказателства, той продължава да ги омаловажава и да противоречи на критиците на ЦРУ.

Обаче най-големият провал на разузнаването за последните две десетилетия е неуспехът на ЦРУ да разбере и предупреди за възникването на джихадисткия фундаментализъм. Поради уахабитския екстремизъм и призива за свещена война срещу неверниците бяха осъществени атентатите от 11 септември и голяма част от терористичните актове, които бяха извършени след това. В опитите си да обвини другите за своите неуспехи в ЦРУ Тенет не може да каже: „Аз казах на президента, че нашите саудитски съюзници финансираха хиляди джамии и училища по света, където една насаждаща омраза доктрина за водене на свещена война и насилие бе втъпявана на млади потенциални терористи.” ЦРУ не успя да предупреди нашите лидери за възникването на ислямисткия екстремизъм и невероятната заплаха, която той представлява за Съединените щати.

Джордж Тенет и - което е по-важно - нашата основна разузнавателна организация съумяха да открият оръжие за масово унищожаване, което не съществува, но не успяха да намерят доказателства за съществуването на терористи, които съществуваха. В добавка към това изобщо не забелязаха възникването на ислямисткия фундаментализъм. А ние сме тези, които платиха цената за този провал.

*Авторът е бил председател на Съвета за отбранителна политика (Defense Policy Board) от 2001 до 2003 г. Текстът е публикуван през май 2007 г. във “Вашингтон пост”.*

# Хиджабът в Турция – изборът на народа срещу избора на държавата?

## Станимир Иванов

Носенето на покривало (хиджаб) при мюсюлманките в Турция не е просто носене на парче плат, с който жените си покриват косите, а е позиция, политически въпрос и отпращане на предизвикателство към желанието на една група сред властимащите в страната, която е против носенето на хиджаб, понеже е убедена, че това противоречи на секуларизма в страната.

Въпреки опитите на държавата да се пребори с носенето на хиджаб и натискът, на който са подложени забулените туркини в своето ежедневие, особено тези от тях, които учат

или работят, в Турция хиджабът е широко разпространен – по неофициални данни 70% от туркините носят хиджаб.

## Убеждения и жертви

Забулената туркиня не е слаба, сломена жена, на която носенето на хиджаб може да бъде наложено със сила, така както навярно се случва в някои арабски общества. Туркинята сама прави своя избор и се забулва по свое убеждение. Тя е напълно наясно, че покривайки главата си, ще трябва да плати много висока цена.

Само защото е избрала да бъде забулена, на Фатима Ка-

данкеш, която е на двадесет и три години, не ѝ е било позволено да продължи обучението си в държавно висше учебно заведение. Това обаче не я е накарало да захвърли хиджаба. „Макар че днес някои хора имат властта да затворят вратите на университетите пред лицето ми, то със сигурност те нямаат власт да затворят вратите на живота, който ме очаква, и на успеха, който е пред мен” - твърди Фатима, която след наложената ѝ забрана започнала да изучава арабски език в частен културен център, където по-късно станала преподавател.

Преди да забранят носенето на хиджаб във висшите



учебни заведения, Фатима е изучавала моден дизайн. Със съгласието и благословията на нейното семейство Фатима решила да прекрати обучението си в университета. Днес тя е домакиня. „Не съжалявам, че нося хиджаб, а съм щастлива, че съм платила цена, която някои считат за много скъпа, за да се покоря на Божията заповед и да изпълня религиозния си дълг“ – казва Фатима, докато се качва на кораб, който ще отведе нея и седем нейни приятелки, които също като нея носят хиджаб, в европейската част на Истанбул.

Хиляди забулени туркини са принудени да завършат университетското си образование в чужбина и особено в Азербайджан, където турският език е силно разпространен. Дъщерите на турския министър-председател Реджеп Ердоган пък се видяха принудени да се запишат в университети в САЩ. Но носенето на хиджаб не донесе проблеми само на дъщерите на турския премиер, а и на самия него поради това, че съпругата му също е забулена.

### **В конфронтация с всички**

Айша Узки също е платила много скъпа цена, за да носи хиджаб. Освен държавата против забулването ѝ се обявили и нейните светски приятели и семейството ѝ.

Айша разказва, че когато започнала да изучава по-задълбочено ислямската религия в университета, тя разбрала, че носенето на хиджаб е религиозен дълг на всяка мюсюлманка и решила да се забули. С това решение тя си навлякла гнева на семейство си,



*Дъщерите на турския министър-председател Реджеп Ердоган пък се видяха принудени да се запишат в университети в САЩ. Но носенето на хиджаб не донесе проблеми само на дъщерите на турския премиер, а и на самия него поради това, че съпругата му също е забулена.*

което е толкова нерелигиозно, че си изкарва препитанието посредством продажбата на спиртни напитки.

Що се отнася до приятелите ѝ в университета, то те започнали да я избягват и да я смятат за назадничава и старомодна. Айша решила да изостави обучението си, което отново предизвикало гнева на нейните родители. Тогавата майка ѝ я заключила вкъщи, за да я принуди да се върне в университета и да свали хиджаба. Девојката обаче отказала категорично. Един ден тя избягала от дома си и се отправила към едно от тайните училища в Истанбул за изучаване на Корана наизуст. След една седмица се свързала със семейството си, като поставила условие на близките си, което гласяло, че ако искат тя да се завърне при тях, трябва да

я приемат такава, каквато е и да започнат да уважават вярата ѝ или в противен случай да забравят за нея окончателно.

След седем години Айша отново се конфронтирала със семейството си, когато решила да се омъжи за арабин мюсюлманин. Днес тя е майка на две деца, които говорят арабски език и учат Корана наизуст.

### **Начини за разрешаване на проблема**

Всеки ден пред вратите на университетите или държавните институции се наблюдава едно и също явление – сутрин жените свалят забрадките си, а на излизане от университета или работното си място отново ги поставят върху главите си. Това е един от начините за разрешаване на този проблем, прилаган от много туркини. Така те запазват както хиджаба, така и обучението и работата си.

Други жени пък носят шапки или перуки вместо хиджаб и така не си навличат гнева на държавата върху тях.

Поради натиска, който е упражняван върху тях, забулените жени срещат голямо съчувствие от страна на обществеността, дружествата за правата на човека и дори от незабулените жени.

*Налагането на забраната за носенето на хиджаб в турските държавни учреждения настъпи след свалянето на правителството на ислямистката Партия на благоденствието на 28 февруари 1997 г.*

**(Текстът е подготвен по материали от чуждестранния печат)**

# За възела на забрадката в Корана

*Този текст публикуваме със съгласието на сп. "Обектив", където той бе отпечатан. Чрез това гостуване сп. "Изток-Запад" отбелязва и 15-годишнината от създаването на Българския хелзинкски комитет. Дейността на БХК за защита на правата на човека е добре известна, добре известен е и постоянният ангажимент на организацията към развитие на толерантността в обществото и междуетническият диалог.*

## Христо П. Беров

Забрадката се носи от векове и ще се носи от вярващи мюсюлманки. За благочестиви жени в исляма проблем не съществува. Такъв изниква за друговерци, атеисти и за светските държави. Единно мнение не съществува и не може да има, понеже в някои страни отношението към исляма е неговата рецепция, а в други неговото отричане. Известни са и противоположните становища – на ЕСПЧ в Страсбург и на Комитета на правата на човека. Изводът е, че е невъзможно подвеждането на забрадката под общ знаменател. Действието на тълкуванията от сунната във всички държави, където живеят мюсюлмани, е в различна степен изпълнимо за вярващи, понеже факторът държава разбира значението на забрадката в различен контекст.

Българската държава е светска. Но тя признава религиозната свобода на гражд-



даните си и в позитивен (за вярващи) и в негативен (за атеисти) аспект (чл. 37 от конституцията във вр. с чл. 2 ЗВ). Премълчаната от светското право предпоставка за уважаване на религиозната свобода е познаването на религиозните и атеистичните възгледи. За държавниците важи в най-голяма степен, че ако респектират религиозните свободи, следва да познават

необходимостта на вярващите или невярващите. Ясно ни е, че управляващите, а и поколенията им са закърмени (някои от тях изобщо не са отбити) от марксистката идеология. Времето обаче изисква от тях да изучат основите и на няколко вероучения с голямо значение за България. Така държавниците не биха изпадали в неловки ситуации на неуместно свещопалство по Коледа и

Великден, биха се убедили, че вероучението в държавните училища ще подпомогне морала на подрастващите, а в крайна степен и техния собствен. Вероятно се плашат от последното. Изненадващо е как хабилиитирани юристи, специалисти по правна теория (изхождаща като отрасъл на канонистиката) не си зададоха въпроса за обвързаността на мюсюлманките да се покриват според шериатското право. Но правилните отговори са в неманипулираните първоизточници. Друг е въпросът кой ги чете!

Основен източник на мюсюлманското право е Коранът. Хадитите, т.е. неговите тълкувания, в целокупността им образуват сунната, която също се смята за първоизточник на шериата. Тълкуванията са противоречиви, понеже са били изготвени от четири различни ислямски школи. Оттук и оспореността на немалко норми за поведение и ислямска дисциплина и в съвременното. Но Коранът остава неотменим догматически и религиозноправен (канонически) авторитет за мюсюлманите, които го приемат като богооткровение до техния пророк Мухаммад. Затова спазването на предвидените в съдържанието му правила са с огромна духовно обвързваща сила и техен строг закон божий.

В съвременния български език за аксесоара на мюсюлманките за скриване части от лицето се е наложил общият термин забрадка. Разбира се, съществуват и много други означения на покривалото: фередже, тюрбан, джилбаб, хинаб, хиджаб и т.н. Особено важно е да се отбележи, че арабският термин, употребен в Корана в смисъл на забрад-

**“** Ясно ни е, че управляващите, а и поколението им са закърмени (някои от тях изобщо не са отбити) от марксистката идеология. Времето обаче изисква от тях да изучат основите и на няколко вероучения с голямо значение за България. Така държавниците не биха изпадали в неловки ситуации на неуместно свещопалство по Коледа и Великден, биха се убедили, че вероучението в държавните училища ще подпомогне морала на подрастващите, а в крайна степен и техния собствен. Вероятно се плашат от последното. Изненадващо е как хабилиитирани юристи, специалисти по правна теория (изхождаща като отрасъл на канонистиката) не си зададоха въпроса за обвързаността на мюсюлманките да се покриват според шериатското право. Но правилните отговори са в неманипулираните първоизточници. Друг е въпросът кой ги чете!

ка, е само един: *кхимар*.

Много са сурите в Корана, които се отнасят до положението на жените. Още повече са и тези, които целят дисциплина и целомъдрие от вярващите мохамедани. Един-единствен е обаче айетът (знамението), касаещ забрадката в нейния съвременен смисъл и в терминологично припокриване. Това е **сура 24 „Светлината“ (ан нур) [...] 30. Кажете на вярващите мъже да свеждат погледите си и да пазят целомъдрието [фуруг] си! За тях това е най-чистото. Сведуци е Аллах за техните дела. 31. И кажете на вярващите жени да свеждат поглед и да пазят целомъдрието си, и да не показват своите украшения освен видното от тях, и да спускат покривалото [кхи-**

**мар] върху пазвата си, и да не показват своите украшения освен пред съпрузите си или бащите си, или бащите на съпрузите си, или синовете си, или синовете на съпрузите си, или братята си, или синовете на братята си, или синовете на сестрите си, или жените [вярващи] или [служините], владени от десниците им, или слугите от мъжете без плътски нужди, или децата, непознали още женската голота. И да не тропат с крак, за да се разбере какво скриват от своите украшения. И се покайте пред Аллах всички, о, вярващи, за да сполучите! [...]** Това е първият и единственият стих, в който изрично става дума за кхимар, което означава було или воал. То е парче плат, който покрива главата и се спус-

ска по гърба. Поводът за низпосланието на откровението до Пророка била срещата при т.нар. Асма, дъщеря на Мургад, на която жените се появили в техните традиционни облекла без допълнителни покривала. Така бюстовете и украшенията им по краката станали видни. Това отвратило Асма и тя произнесла думите: „Колко грозно е това!”, в която връзка последвало низпосланието на айета (24:31). Посланието е насочено до всички мюсюлманки. Видно е от предходния стих (24:30), че не само жените, а и мъжете следва да гледат децентно и да спазват целомъдрие [като прикриват срамните части на тялото си]. Прави, разбира се, впечатление, че жените за разлика от мъжете следва да закриват пазвата си. Използваният тук общ термин на арабски фуруг (мн. ч. от фарг) означава телесни гънки. В него се включват лактите, междубедрието и гънките между бедрата и седалището. За жената това обозначение включва и бюста. Известно е, че по времето на Мохамед арабите са носили облекло, състоящо се от върхни дрехи (без долно бельо) и покривало за главата. Самата дреха била дълбоко изрязана в гръдната област – за мъжете безпроблемно, за жените неудобно поради видимостта на фуруг. Това било основанието да се призват жените към покриване на гърдата с кхимар, който да се спуска през рамената върху бюста. Айетът (24:31) включва съвършено нова морална норма за поведение и въвежда революционно по рода си чувство за сексуално неудобство, отговарящо на времето на Мухаммад и противоречащо на предходните сурови и открити нрави на бедуините.

В сура 24 се намира още

един айет, засягащ покриването на жената. В него е допуснато известно отклонение от сура 24:31 по отношение на по-възрастни жени, нямащи намерение и изглед да пристъпят повече брачното ложе. **Сура 24 „Светлината” (ан нур) [...] 60.** *А престарелите жени, които вече не се надяват на брак, не е грях да свалят върхното си наметало, без да показват украшения. Но да се въздържат*

*е по-доброто за тях. Аллах е всечуващ, всезнаещ. [...] Този стих (24:60) разкрива най-ясно гледната точка на Корана. Женската сексуалност трябва да се държи в граници, за да не се застрашава „легалното” бащинство. Загрижеността по този въпрос е обяснима, ако се вземат предвид обстоятелствата, предхождащи исляма. Съществували са повече от десет разновидности на сексуални връзки - от либертинаж до*



промискуитет. Обичайно било жената да „изневерява”, когато мъжът отсъствал. Ясно е, че в такива случаи сигурна е била само майката на детето.

Друг характер има задължението за мюсюлманката да носи дълго наметало, когато излиза от дома си: **сура 33 „Съюзените племена” (ал ахзаб) [...] 59.** *О, Пророче, кажи на съпругите си и на дъщерите си, и на жените на вярващите, да спускат върху себе си покривалото [джилбаб] [когато излизат]. Това*

*е най-подходящото, за да бъдат разпознати и да не ги огорчават. Аллах е опрощаващ, милосърден. [...] Тук се касае не за кхимар, т.е. забрадка, а става дума за наметало, което се облича върху кхимара. Айетът е низпослан, понеже жените на Пророка както всички други жени ходили вечер извън селището, за да облекчат своите малки и големи нужди. В такива моменти те били „огорчавани” от мъже, които след разпит твърдели, че объркали жените на Пророка*

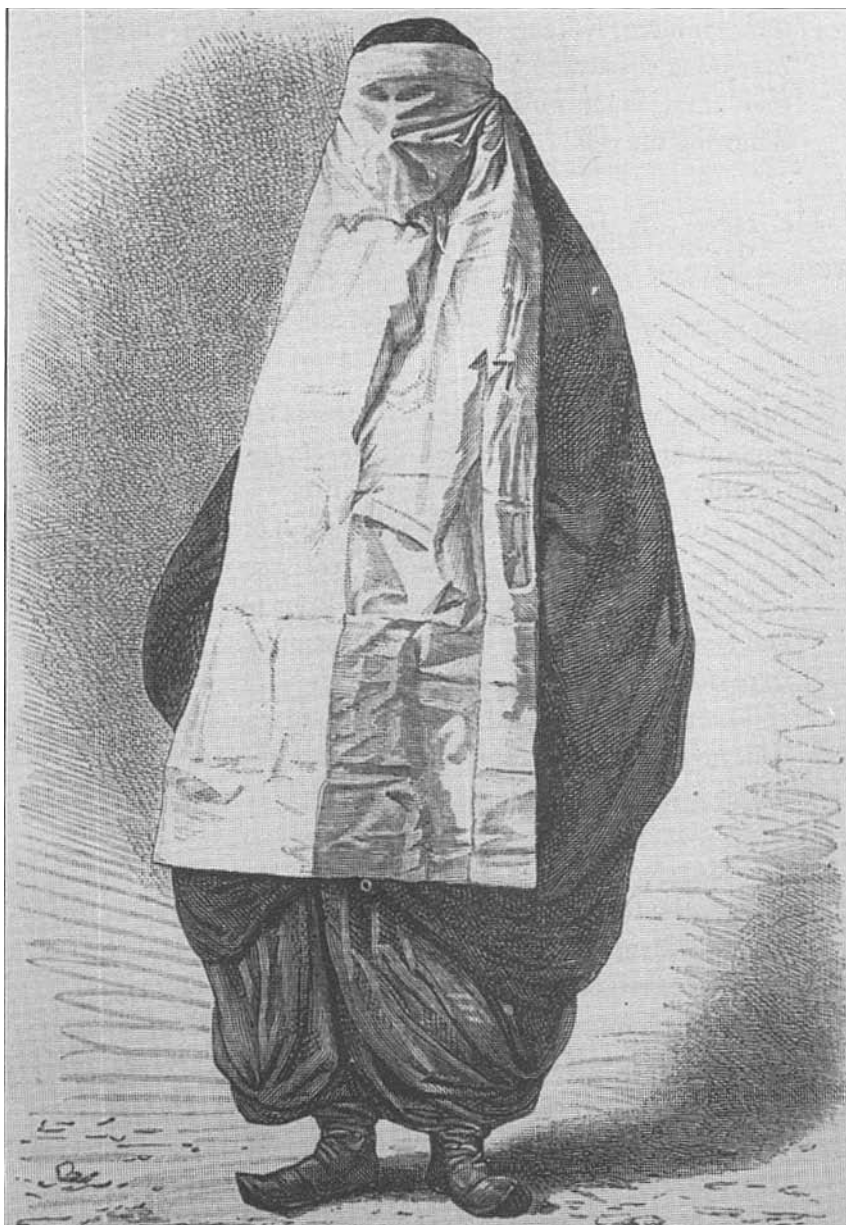
с обикновени робини. В действителност и свободните жени, и робините носили дотогава еднакво облекло. В тази връзка за отличаване на мюсюлманките се препоръчва носенето на наметало - джилбаб, с което да закриват и лицето си. Айетът няма императивен, а пожелателен характер. Говори се за „най-подходящото” като съветване и се остава с впечатлението за избор на жената сама да реши дали да носи джилбаб или не. Трябва да се отбележи, че подобно облекло било широко разпространено сред свободните юдейки и християнки, най-вече при персийките. Оттам и връзката с чадора.

Съществуват и други айети, които говорят за завеси, зад които жените на Пророка трябва да се крият (33:53-55), жените да стоят по домовете си (33:33-34) и т.н., които не могат да се отнесат към днешната забрадка.

Проблемът за забрадката в Корана не може да се изчерпа. Показателно е какво например е писал известният ислямски просветител Куасем Амин в излязлата през 1899 г. книга „Освобождането на жената”: „... ако в шерията имаше текстове, които предписват хиджаб, то мое задължение щеше да бъде да не напиша нито една буква по този въпрос... защото те вредят на божите заповеди, които трябва да спазваме... но текстове от този род не намираме...”

Друг е въпросът доколко омъжените юдейки трябва да носят тихъл (женския талид) и християнките да покриват главите си при молитва - 1 Кор. (11:13).

*Авторът е от Института по църковно право в Потсдамския университет.*



# Близък изток или Среден изток?

## Веселин Василев

В наши дни Среден изток и Близък изток са синоними, въпреки че етимологически двата термина не са били синонимни термини.

Средният или Близкият изток е район, признат за „люлка на цивилизациите“. Около двете основни речни системи – долината на река Нил в Египет и долините на реките Тигър и Ефрат в днешен Ирак (древна Месопотамия), се раждат най-ранните човешки цивилизации: египетската, шумерската, вавилонската и асирийската. Регионът е и родното място на трите най-разпространени монотеистични религии – юдаизма, християнството и исляма, а в наши дни това е най-чувствителната в стратегическо, икономическо, политическо, културно и религиозно отношение част от планетата.

Наименованието Среден изток (на английски език Middle East) е популяризирано от Великобритания след средата на XIX век и се отнася за исторически и географски обособен регион, който включва страни от Северна и Североизточна Африка и Югозападна Азия. Наименованието придобива по-голяма известност, когато американският военноморски стратег Алфред Тайър Махан започва да го използва. Махан не само осъзнавал голямото стратегическо значение на региона, но и стратегическото значение на неговия център – Персийския залив. В „Персийският залив и международните отношения“ той пише,



*– Персийския залив. В „Персийският залив и международните отношения“ той пише, че „след Суецкия канал това е най-важният регион, който Великобритания трябва да контролира, ако иска да държи Русия далеч от Индия“.*

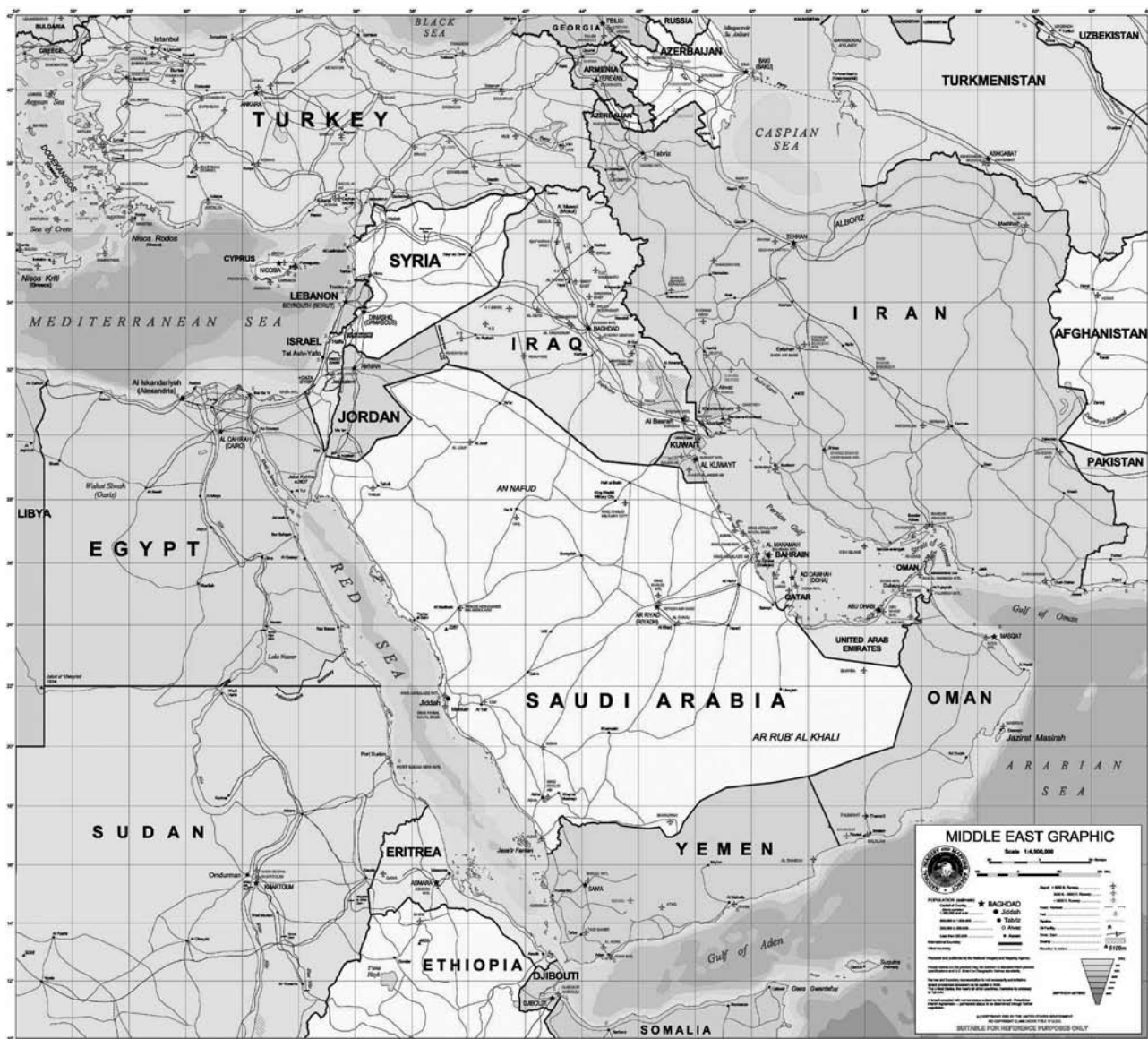
че „след Суецкия канал това е най-важният регион, който Великобритания трябва да контролира, ако иска да държи Русия далеч от Индия“.

Впоследствие статията на Махан е препечатана във вестник „Таймс“ и е последвана от публикуването на поредица от двадесет статии на сър Игнаций Валентайн Чирол, озаглавени „Средноизточният въпрос“. В тази поредица Чирол разширява обхвата на понятието, като включва в него и „тези региони от Азия, които достигат до границите на Индия или се намират на пътя за Индия“. След края на поредицата през 1903 година „Таймс“

*„Наименованието Среден изток придобива по-голяма известност, когато американският военноморски стратег Алфред Тайър Махан започва да го използва. Махан не само осъзнавал голямото стратегическо значение на региона, но и стратегическото значение на неговия център*

премахва кавичките при последващата употреба на наименованието. Наименованието Среден изток придобива тежест, след като е употребено на 22 март 1911 г. в Камарата на лордовете във Великобритания от лорд Кързън преди започването на дискусията относно „състоянието на нещата в Персия, Персийския залив и азиатската част на Турция във връзка с... построяването на железници...“.

Преди Първата световна война в английския език се използва и терминът Близък изток, под който се имат предвид Балканите и Османската империя. В този пери-



В наши дни често използвана дефиниция за обозначаването на понятието Среден или Близък изток е тази на Международната асоциация за въздушен транспорт ИАТА (англ.: International Air Transport Association, IATA). През 2007 година в тази дефиниция влизат държавите Бахрейн, Египет, Иран, Ирак, Израел, Йордания, Кувейт, Ливан, Палестинската автономия, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Сомалия, Судан, Сирия, Обединените арабски емирства, Пакистан и Йемен.

од под Среден изток се разбират Персия, Кюрдистан, Афганистан, днешен Пакистан и Централна Азия, Туркестан и Кавказ. След края на Османската империя през 1918 година терминът Близък изток също отпада от употреба във френския и в английския език, а в Средния изток се включват появяващите се отново държави от ислямския свят.

До началото на Втората световна война е било прието областта между Турция и източния бряг на Средиземно море да се нарича Близък изток (Near East), а Китай и заобикалящите го страни да бъдат определяни като Далечния изток (Far East). Тогава под Среден изток се подразбирала областта от Месопотамия до Бирма, тоест регионът между Близкия

и Далечния изток.

По време на Втората световна война Великобритания започва да използва понятието Среден изток, за да опише територията, върху която се простират всички азиатски и северноафрикански държави, разположени на запад от Индия. По същото време САЩ стават все по-въвлечени в региона и започват да употребяват британското

му наименование. И за двете страни регионът, обозначаван като Среден изток, е както от голямо геостратегическо значение, така е и изключително важен поради огромните петролни залежи.

В САЩ за пръв път терминът Среден изток се употребява официално в „доктрината Айзенхауер“. Държавният секретар на САЩ Алън Фостър Дълес определя Средния изток като територията, която се намира „между Либия на запад (като включва и нея) и Пакистан на изток, Турция на север и Арабския полуостров на юг (плюс Судан и Етиопия)“. През 1958 г. Държавният департамент на САЩ пояснява, че термините Близък изток и Среден изток са взаимозаменяеми и определя района като включващ само Египет, Сирия, Израел, Ливан, Йордания, Ирак, Саудитска Арабия, Кувейт, Бахрейн и Катар.

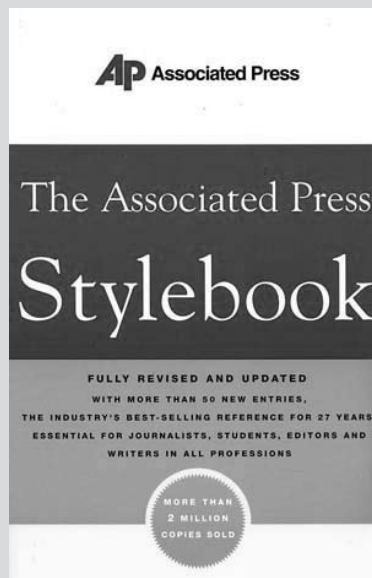
Терминът Среден изток е често пъти подлаган на критика като евроцентристки термин, тъй като по етимологията си той отразява географското разположение на региона от европейска перспектива. Объркващо е и обстоятелството, че много често Среден изток (или в някои езици Близък изток) се употребява като еквивалент на арабския свят.

Критиците на термина предлагат да се използва алтернативен термин – Западна Азия. Официалното название на региона според терминологията на ООН е Югозападна Азия.

В наръчника за стила на Асошиейтед прес се пояснява, че в наши дни Близък и Среден изток са синонимни понятия. Указанието е: „Използвайте Среден изток, освен ако източникът в разказваната история не използва Близък изток.“ В наши дни в руския, българския и полския език например се използва терминът Близък изток, в немския език Близък изток все още се употребява, макар че Среден изток се използва все по-често, в английския, френския и италианския език се използва

само терминът Среден изток. Интересно е, че терминът Среден изток се използва и от индийците, макар че за тях този регион е на запад.

В наши дни често използвана дефиниция за обозначаването на понятието Среден или Близък изток е тази на Международната асоциация за въздушен транспорт ИАТА (англ.: International Air Transport Association, IATA). През 2007 година в тази дефиниция влизат държавите Бахрейн, Египет, Иран, Ирак, Израел, Йордания, Кувейт, Ливан, Палестинската автономия, Оман, Катар, Саудитска Арабия, Сомалия, Судан, Сирия, Обединени арабски емирства, Пакистан и Йемен. ■



“ В наръчника за стила на Асошиейтед прес се пояснява, че в наши дни Близък и Среден изток са синонимни понятия. Указанието е: „Използвайте Среден изток, освен ако източникът в разказваната история не използва Близък изток.“ В наши дни в руския, българския и полския език например се използва терминът Близък изток, в немския език Близък изток все още се употребява, макар че Среден изток се използва все по-често, в английския, френския и италианския език се използва само терминът Среден изток. Интересно е, че терминът Среден изток се използва и от индийците, макар че за тях този регион е на запад.

# Радио за бъдещето

**Лъчезар Вачков**

През 2001 г. лидерът на Демократичната партия на албанците в Македония Арбен Джафери отбеляза: ”Между македонците и албанците продължава да съществува пропаст, те живеят в два различни свята, макар че са съседи от векове.” Това бяха трудните времена от близката история на Република Македония, когато започна поредният етнически конфликт в района на Западните Балкани.

Именно тогава, през март 2001 г., в Скопие започна да се сформира екипът на ново радио. В него се събираха предимно млади хора. Дотук нищо изключително, ако не бяха налице няколко особености. Този екип беше съставен от представители на различни етноси и макар с притеснение за резултата, той беше поел към непредвидим медиен експеримент: двуезично радио – на албански и македонски. С подкрепата на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа младите хора започнаха с 26 двуезични предавания, а по-късно с 4- и 9-часова всекидневна програма, излъчвана в ефир. Днес това е ”Лайф радио”, което работи за Скопие и



**“Още със старта си радиото постигна шумна популярност в страната. Форматът се оказа изненадващо успешен. Медийни коментатори отбелязаха, че “Лайф радио” е “повече от тенденция”. Но най-важното, което подчертаваха, е, че само за няколко месеца хората от радиото “са постигнали за междуетническото разбиране повече, отколкото всички заедно през изминалите 60 години”.**

околностите.

Още със старта си радиото постигна шумна популярност в страната. Форматът се оказа изненадващо успешен. Медийни коментатори отбелязаха, че ”Лайф радио” е ”повече от тенденция”. Но най-важното, което подчертаваха, е, че само за няколко месеца хората от радиото ”са постигнали за междуетническото разбиране повече, отколкото всички заедно през изминалите 60 години”.

Радиото следва, разпространява и поддържа идеята за мултикултурно съжителство, взаимна търпимост и спазване на човешките права. Със стремежа съдържанието да бъде представяно неутрално ”Лайф радио” е уникално място за изяви на общностите в Македония. Радиото е интерактивно средство, което и участва в инициативите на международни организации и сдружения, а и на местните неправителствени организации и разказва за тях. Стремежът е на широката публика да се осигури свободен

достъп до информация за важността на мира, за гражданската култура и мултикултурността, за демокрацията и правата на човека. В отличие от другите електронни медии в Македония, станцията избягва новините за политиците и техните действия, тъй като екипът смята, че такава информация се представя основно с рекламни цели. При тази медийна политика се освобождава пространство за съдържание, което според работниците в радиото неоснователно се пренебрегва, приема се като маловажно. В програмата се отделя и обширно време за местните и регионалните културни събития, концерти, хепънинги, промоции на младите артисти от града.

Журналистите от двата етноса - македонския и албанския - подготвят всичко в програмата съвместно. Информация и музика се съчетават в една специфична динамика, която се поражда и от постоянното редуване на двата езика – македонския и албанския – на всеки 2-3 изречения. Създателите на идеята за диалогова комуникация едновременно на два езика не изключвали в ефира да се получи нещо хаотично, но от самото начало до днес те с удоволствие са изненадани как добре работи тази формула, особено сред младите.

Към доказаните умения на “Лайф радио” да информира и да забавлява чрез слово и музика то добавя и уважавания сред слушателите поглед към гражданското, към общественото в контекста на мултиетническото съжителство.

“Градски минути” е предаване с местни новини и информация за културните и субкултурните събития и клубни прояви, за концерти, изложби и други прояви в Скопие.

“НПО свят” представя работата и инициативите на македонските неправителствени организации.

В “Професионалисти” младите водещи канят видни и успели хора, уважавани в своите професионални общности - представители на различни етноси и народности; обсъждат с тях теми и проблеми на конкретна професия, изтъкват примери на положителни вза-

имодействия на професионално ниво между хора от различни етнически групи.

“Същите мечти” е за многобройните проблеми пред хората с увреждания; поощряват се за участие в предаването граждани в неравностойно положение, както и цялата общественост.

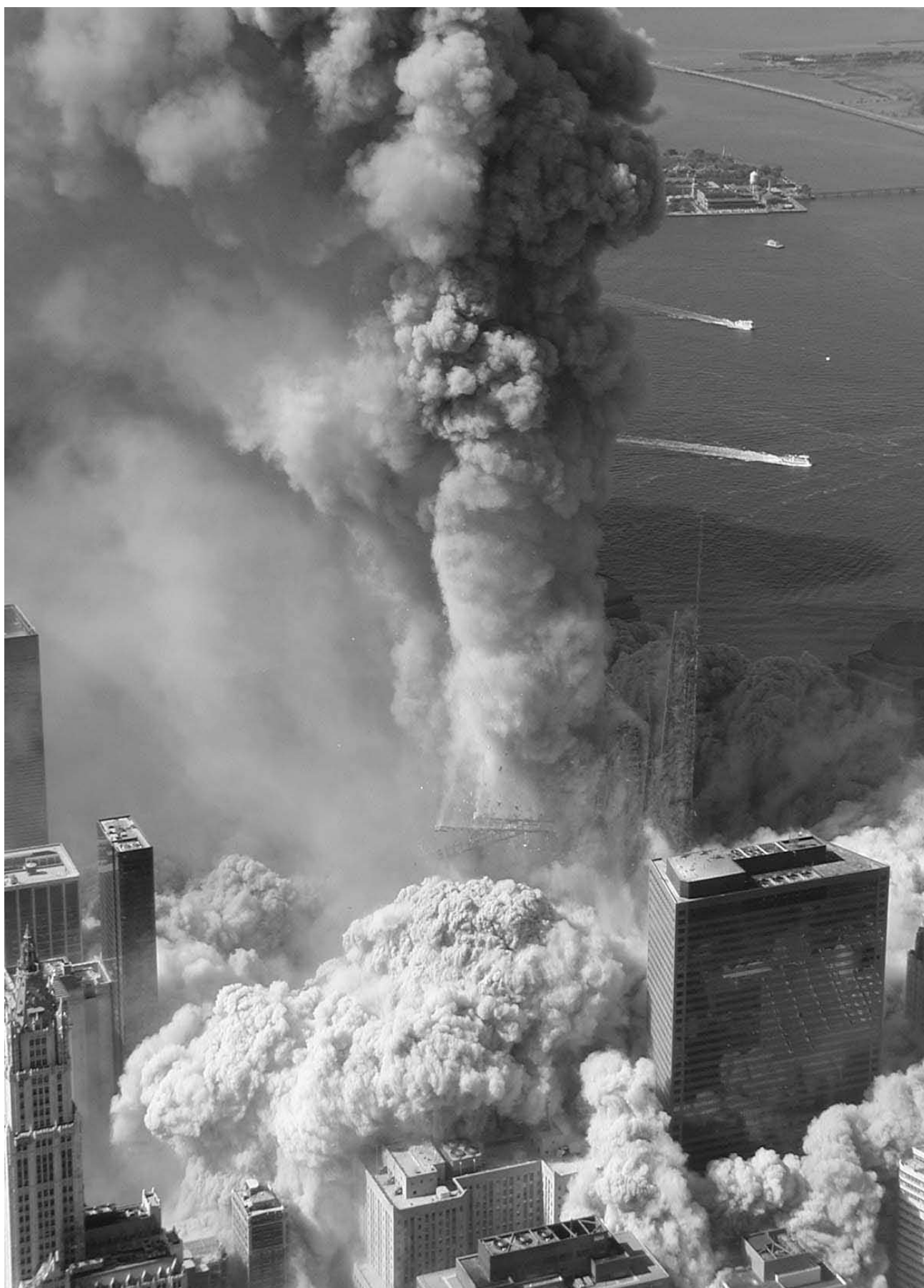
“Съседство” е предаване за делничните проблеми на хората там, където живеят, и за това как ги решават със собствена инициатива и граждански действия: построяване на детски площадки, паркове и градини, подобряване на инфраструктурата, озеленяване, ремонти на блоковите сгради, създаването на условия за нормален живот на хора в неравностойно положение и много други.

“Хората” е посветено на широкия кръг от населението – онези, които често биват наричани “обикновени”, на техните делнични проблеми; обсъждат се икономическите и екологичните трудности на жителите в столицата; канят се примерно двама работници от фабриката или двама таксиметрови шофьори – от македонски и албански произход; чести теми са околната среда и инфраструктурата в Скопие.

“Лайф радио” има популярност и извън столицата, записи на негови предавания излъчват македонско и албанско езикови радиопрограми в страната.

Двуетносният екип подчертава, че е “от младото поколение без предрасъдъци”. Младежка е и основната търсена аудитория – и чрез гражданското ангажиране, и чрез музиката. Смелият експеримент на “Лайф радио” е подпомаган от авторитетни спонсори: международното движение за мир и съгласие, за отказ от насилието и за правата на човека Pax Christi; Международната организация по миграцията; Македонския център за международно сътрудничество - гражданска организация, която работи в областта на устойчивото развитие на хуманитарно-социална основа; Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа; британското посолство в Скопие; Нансенския център за диалог. ■





# Историята “11 септември”

Халид Шейх Мохамед е роден в района на иранско-пакистанската граница и родителите му са пакистанци. В самопризнанията си той заявява, че произлиза от религиозно семейство и на шестнадесет години става член на ”Мюсюлмански братя”, като взема участие в “лагерите за джихад” в пустинята. След като завършва обикновена гимназия през 1983 г., той заминава за Северна Каролина, където учи в християнски колеж. Впоследствие се записва в Университета за селско стопанство в същия щат. Там той учи заедно с Рамзи Юсуф, който през 1993 г. прави опит да взриви Световния търговски център. Юсуф е племенник на Халид, а разликата помежду им е едва три години.

През декември 1986 г. Халид Шейх Юсуф получава диплома от университета, след което започва да развива дейност в помощ на афганистанците. През 1987 г. той отива в Бишаур, където се запознава с Абдул Расул Саяф от Ислямския съюз. Саяф го обучава в един от лагерите към неговата партия. В самопризнанията си Халид заявява, че в продължение на три месеца е взимал пряко участие в боеве с руснаците. След това е извикан да работи като “администратор” с Абдула Азам. Следва работа в телекомуникационна компания, като по този начин успява да осигури на афганистанците нужното им електронно оборудване.

В периода 1988-1992 Халид помага при преминаването на неправителствени формирования от Бишаур до Джалалабад. През 1992 г. известно време той се бие редом с муджахидините в Босна и заедно с това събира средства за тяхната кауза. След това се завръща в Пакистан и премества семейството си в Катар, където работи като инженер в



GOVERNMENT  
EXHIBIT  
AQ00107  
01-455-A (ID)

министерството на електричеството и водата. Многократно Халид пътува за сметка на ведомството, докато извършва “терористична дейност”. През 1996 г. той напуска Катар и се отправя за Пакистан, за да не бъде арестуван.

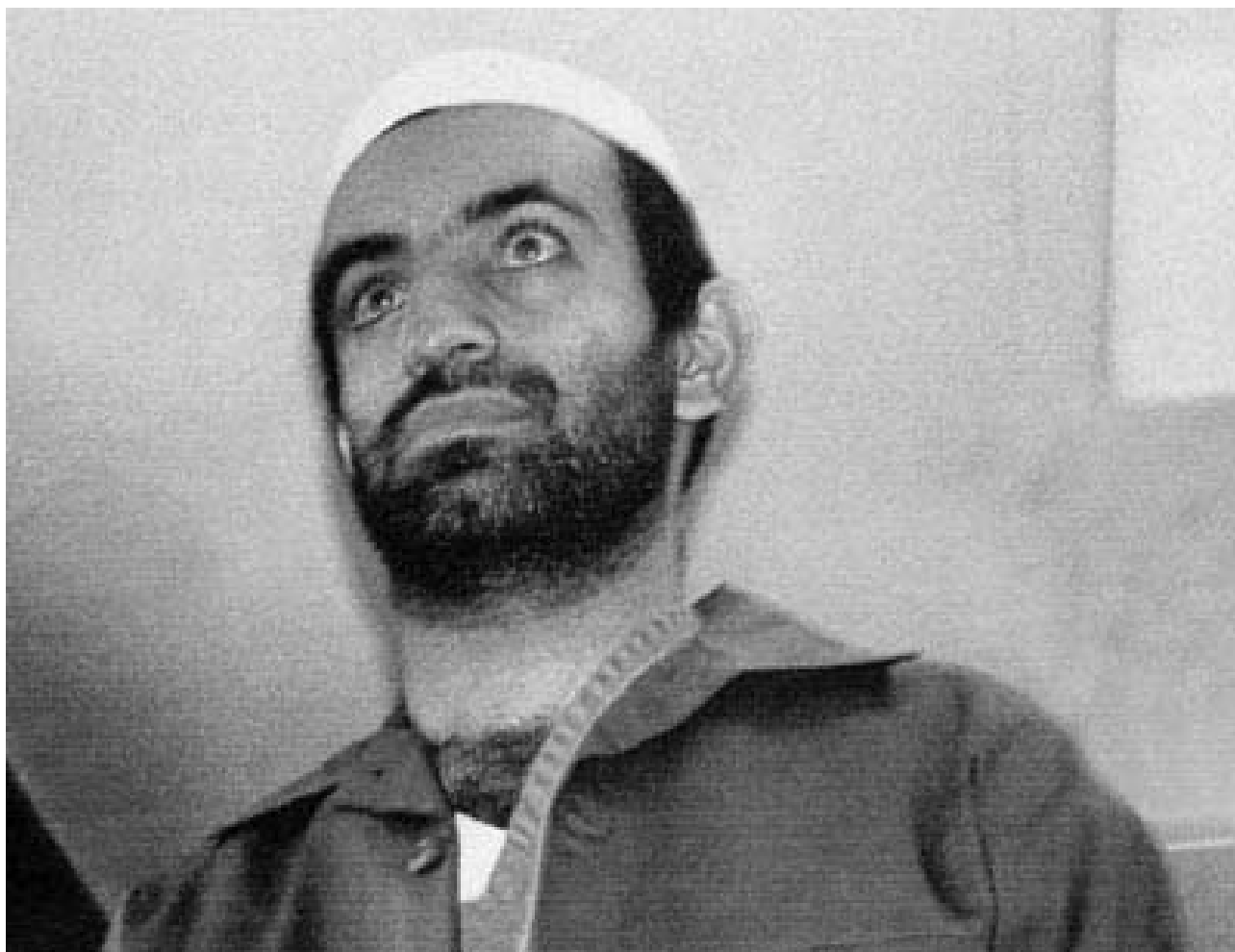
Халид твърди, че научава за готвените

атентати в Америка от Рамзи Юсуф през 1991 или 1992 г. По това време Юсуф получава нужната му подготовка по експлозиви в Афганистан. През есента на 1992 г., докато се подготвя за атаката срещу Световния търговски център, Рамзи се свързва с вуйчо си, за да му каже, че “подготовката за операцията напредва” и да го помоли за финансова помощ. На 3 ноември 1993 г. Халид превежда 660 долара от сметка в Катар на сметка на името на Мохамед Салама – съучастник на Рамзи в атентата. Няма данни Халид да е изпращал друга помощ.

През 1994 г. заедно с Рамзи Юсуф успял да избяга от САЩ след неуспешния атентат и заминават за Филипините, където взривяват във въздуха десет пътнически самолета. Заедно с племенника си Халид планира да извърши покушение над Бил Клинтън по време на посещения му в Манила и контрабандно да пренесе “жилетки бомби” на борда на то-

варни кораби с дестинация Америка. Планираният от Юсуф атентат над филипински кораб, пътуващ за Токио, е разкрит, след като химически вещества, с които той прави опити, се взривяват. Преди това Халид е заминал за Катар и работи вече в министерството. На 7 февруари 1995 г. Юсуф е арестуван в Пакистан, след като един от участниците в атентата, който подготвя, го издава. Халид заявява, че през този период той предприема множество пътувания, но през тази година не успява да се срещне с Осама бен Ладен. Затова пък се среща с Мохамед Атиф (Абу Хафс ал Мисри), който е военен ръководител на “Ал Кайда”. Атиф дава на Халид номера на един човек в Бразилия, с когото да се свърже. Не се знае дали се е осъществила връзка между тях, тъй като през 1996 г. Халид разбира, че американците смятат да го заловят, и заминава за Афганистан.

По същото време Осама бен Ладен се от-



*Племенникът на Халид, Рамзи Юсуф, прави опит да взриви Световния търговски център още през 1993 г.*

правя от Судан към Афганистан и посредством Мохамед Атиф, който урежда всичко необходимо, Халид се среща лично с Бен Ладен в Тора Бора. Точно тогава Халид предоставя на Осамата списък със своите идеи за атентати. Впоследствие пакистанецът ще заяви, че това е първата му среща с Бен Ладен от 1989 г., въпреки че са се били рамо до рамо през 1987 г. в Афганистан. Халид разяснява на Осамата подробностите около заговора в Манила и заговора за взривяването на товарните самолети и наред с това му дава ново предложение за обучаването на пилоти, които да извършат атаки срещу сгради в САЩ. Бен Ладен не изказва мнение във връзка с тази идея, но иска от Халид официално да се включи в редиците на “Ал Кайда” и да премести семейството си в Афганистан. Халид обаче отказва, като предпочита да запази независимостта си и да има възможност да работи и с други групировки, водещи джихад.

След срещата си с Бен Ладен Халид заминава за Индия, след това за Индонезия и Малайзия, където се среща с военния ръководител на “Гамаа Ислямия”. Впоследствие се отправя към Иран и работи по въпроса за преместването на семейството си в Карачи, което и става през януари 1997 г. От Карачи той се опитва да се присъедини към “Ибн Хатаб”, но не успява да премине Азербайджан, така че се връща в Афганистан и подновява връзките си с Бен Ладен.

В края на 1998 и началото на 1999 г. след успеха на операцията по взривяването на посолствата в Източна Африка Бен Ладен най-накрая приема идеята на Халид за ата-

ки с пилотите, като му дава зелена светлина да извърши атентата на 11 септември. Халид приема и премества близките си в Кандахар. Заедно с това той се присъединява към “Ал Кайда”, но се въздържа от това да подаде клетва за лоялност към Бен Ладен и да го признае за свой ръководител. Освен че се заема с подготовката на атентатите, Халид оглавява и медийната комисия на “Ал Кайда”.

През лятото на 2001 г. Халид предлага на Осамата да вербуват един саудитски пилот, който да извърши въздушна атака над израелското пристанище Елат. Бен Ладен, който изразил възхищение от тази идея, казва на

Халид да се съсредоточи върху атаките, насрочени за 11 септември.

Докладът на комисията, разследваща атентатите от 11 септември, посочва, че Ханбали запознава Айман Зауахири с член на “Гамаа Ислямия”, който е учил в Америка и се наричал Язид Суфат. Той именно е работел през 2001 г. върху производството на антракс за “Ал Кайда” в лаборатория близо до Кандахар.

В самопризнанията си Шейх Мохамед казва, че той и племенникът му са обсъждали идеята за удар по Световния търговски център още в Манила през 1995 г., докато подготвяли свой заговор там. Той пояснява, че са смятали само да похитят самолети, с които да ударят Световния търговски център и щаба на ЦРУ. Той обяснява избора си за атентата в Ню Йорк с това, че той представлява американският икономически център. Той до-

**“** В края на 1998 и началото на 1999 г. след успеха на операцията по взривяването на посолствата в Източна Африка Бен Ладен най-накрая приема идеята на Халид за атаки с пилотите, като му дава зелена светлина да извърши атентата на 11 септември. Халид приема и премества близките си в Кандахар. Заедно с това той се присъединява към “Ал Кайда”, но се въздържа от това да подаде клетва за лоялност към Бен Ладен и да го признае за свой ръководител. Освен че се заема с подготовката на атентатите, Халид оглавява и медийната комисия на “Ал Кайда”.

бавя, че започнал в един момент да си представя апокалиптична картина: отвличат се и се взривяват десет самолета наведнъж срещу четирите цели от 11 септември, щаба на ЦРУ и този на ФБР във Вашингтон, ядрени реактори, двата най-високи небостъргача на Западния бряг. Халид добавя, че е искал да управлява последния, десети самолет, с който да кацне на някое американско летище, след като е убил всички пътници мъже на борда. После щял да се свърже с медиите и да обясни на всички как Америка подкрепя Израел. Халид признава, че идеята му е била много добре приета от Осамата и цялото ръководство на “Ал Кайда” заради сложността си и отзвуката, който щяла да предизвика. Пакистанецът заявява, че Бен Ладен го е слушал внимателно, докато му е представял идеята си, но я е сметнал за непрактична. Едва когато Халид се съгласява да се включи в “Ал Кайда”, Бен Ладен приема да подкрепи този смел проект. Халид си бил поставил за цел да реализира плана си, но е бил наясно, че има нужда от организация, която да е в състояние да привлече десетки доброволци. Заедно с това пакистанецът отдава дължимото на Абу Хафс, който изиграва главна роля при убеждаването на Бен Ладен да приеме идеята.

Халид, Бен Ладен и Атиф са обсъждали надълго и широко целите, които ще бъдат покосени през септември. Бен Ладен заявил, че държи това да бъдат Белият дом и Пентагонът, докато Халид смятал, че това трябва да бъдат небостъргачите на Световния търговски център.

### Първите четирима

Бен Ладен веднага избира първите четирима, които да станат част от операцията: Халид Михдар, Науаф Хазими, Халад и Абу Бира Йемени. Осамата казва на Халид, че първите двама са най-подходящи за случая, защото имали дори американска виза. Халид съветва Бен Ладен да ги изпрати в САЩ да учат във военновъздушни академии.

Михдар и Хазими са измежду муджахидините с голям опит, участвали в Афганистан

и Босна. Вероятно една от причините да бъдат считани за най-подходящи е, че са искали да повторят делото на своя приятел Азам – син на сестрата на полевия водач на “Ал Кайда” в Залива Абдул Рахим Нашири. Той извършва самоубийствения атентат срещу американското посолство в Найроби на 7 август 1998 г. Халад пък е йемец, чийто баща е бил прогонен в Саудитска Арабия заради своите крайни възгледи. В кралството бащата се запознава с Бен Ладен и Абдула Азам. През 1994 г., когато е на петнадесет години, Халад се премества да живее в Афганистан. Три години след пристигането си там в сражение срещу

северната коалиция, в което е убит брат му, той изгубва долната част на левия си крак. Впоследствие става доброволец за самоубийствен атентат.

Бен Ладен го изпраща в Йемен, за да помага на Нашири в събирането на експлозиви. Оттам той подава молба за американска виза. Отказът, който получава, не го обезкуражава и той опитва отново. Този път молбата е от



*През есента на 1999 г. четиримата избрани за извършване на атентатите са изпратени в лагера “Мас инак”. Това е някогашна руска медна мина близо до Кабул, в която се обучавали “елитните части” на “Ал Кайда”. Там са се подготвяли хората, на които се гласувало доверие за изпълнението на мащабни операции.*

името на друго лице, желаещо виза, за да получи изкуствен крак в клиника в САЩ. Негов другар от “Ал Кайда” урежда всички нужни подробности, за да изглеждат нещата безупречни и Халад да получи виза. Преди обаче да получи дата за клиниката, той е арестуван по погрешка от йеменските служби за сигурност, тъй като е бил в колата на издирвано от полицията лице. Бен Ладен и бащата на Халад се намесват, за да го освободят. Всичко това се случва през лятото на 1999 г. Бен Ладен се намесва от страх да не би по време на разследването да бъде разкрит Нашири и неговите планове за взривяването на кораби по крайбрежието на Йемен.

### **“Мас инак”**

През есента на 1999 г. четиримата избрани за извършване на атентатите са изпратени в лагера “Мас инак”. Това е някогашна руска медна мина близо до Кабул, в която се обучавали “елитните части” на “Ал Кайда”. Там са се подготвяли хората, на които

се гласувало доверие за изпълнението на мащабни операции.

“Мас инак” е отворена през 1999 г. , след като американците разрушават през 1998 г. тренировъчния лагер в Хост. Уроците в лагера се провеждали под наблюдението на Сайф ал Адел. Въпреки че един от обучаващите често се оплаквал на Бен Ладен, че не може да поеме повече от двадесет души наведнъж, Осама настоявал всички, изпратени от него, да получат нужното внимание. Тогава именно се въвежда принципът за курсовете. След като тримата (Халад, Михдар и Абу Бира) завършват обучението си в лагера, те се отправят към “дома на сигурността” в Карачи. Там Халид Шейх Мохамед започва да ги учи как да се държат в западното общество. Той им предоставя книги по пилотаж и филми за отвличане на самолети и авиооборудване. Халид ги научава как да използват интернет и кодирани имена в кореспонденцията.

През януари 2000 г. групата заминава за Куала Лумпур. Там тримата трябва да получат още по-задълбочени познания по пило-

таж. Някои от тях използват йеменски паспорти, а други саудитски, като идеята е да не бъдат разкрити, че са били в Пакистан. В Малайзия тримата се свързват с местния ръководител на “Гамаа Ислямия” и заживяват в дома му.

Тъй като целта на пристигането на групата е била да проучи възможностите за отвлечането на самолет от Югоизточна Азия в рамките на плана на Халид Шейх Мохамед, Халад отпътува от Куала Лумпур за Хонконг. Там той трябва да се запознае с вътрешността на самолета и да наблюдава мерките за сигурност, които се взимат в тази връзка. В Хонконг Халад взима тайно със себе си “остри предмети”, каквито ще бъдат използвани впоследствие при атаките от 11 септември. Той се изправя в средата на самолета, докато пътниците са полузаспали, и изважда от ръчната си чанта остриетата. Никой не го забелязва.

Халад се връща в Куала Лумпур, след което решава да замине за Сингапур, където да се срещне с доброволците от звеното на Нашири, планиращи взривяването на самолетноносачи и кораби по йеменското крайбрежие. Само няколко дни преди планирания атентат се оказва, че двамата самоубийци няма да могат да извършат атаката, тъй като гумената им лодка, натоварена с експлозиви, потъва в пристанището в Аден. Не всички участници в бъдещата операция успяват да получат виза за Сингапур и затова се налага срещата да се състои в Тайланд. Халад обсъжда с двамата членове от звеното на Нашири причините за провала на атентата в Йемен, след което се завръща обратно в Афганистан. Халад веднага представя на Бен Ладен доклад от мисията си в Азия и Осамата решава “азиатската част” от плана да отпадне поради невъзможността тази атака да се координира добре с атаките от вътрешността на САЩ. Окончателното решение става факт през пролетта на 2000 г.

### Втората вълна

На 15 януари Михдар и Хазими пристигат в Съединените щати, за да подготвят операцията. Пристигането им там съвпада като време с пристигането на втора вълна членове, които ще вземат участие в самоубийствените атентати и ще бъдат обучавани в лагерите в Афганистан. Четиримата до-



*Въпреки че Абу Мусаб е известен на американските и германските служби за сигурност като “важен член” на “Ал Кайда”, тези служби нямат представа, че в края на деветдесетте той действа в Германия.*

броволци - Зияд Джарах, Рамзи бен Шейба, Маруан Шахи и Мохамед Ата, са от четири различни страни – Ливан, Йемен, ОАЕ и Египет. Те изявяват желание да участват в джихада в Чечения, но “Ал Кайда” решава, че са подходящи за атентатите на 11 септември, тъй като са учили на Запад. Въпреки че в края на деветдесетте години за никого не е било тайна, че четиримата от “звеното в Хамбург” са силно религиозни, една случайна среща на Бен Шейба и Шахи с човек на име Халид Мисри във влак в Германия прераства в разговор за джихада и желанието на двамата да се бият в Чечения. Мисри ги посъветва да се свържат с един човек – Абу Мусаб, и те го правят. Въпреки че Абу Мусаб е известен на американските и германските служби за сигурност като “важен член” на “Ал Кайда”, тези служби нямат представа, че в края на деветдесетте той действа в Германия. Бен Шейба и Шахи се срещат с Абу Мусаб и той им казва, че Грузия арестува отиващите в Чечения, затова неговият съвет е да се отправят към тренировъчните лагери в Афганистан. Той им разяснява какво трябва да направят, за да стигнат до лагерите. В самопризнанията си Бен Шейба заявява, че всички напускат Германия през ноември 1999 г., като той е направил това последен. Когато пристига в щаба на талибаните, там няма никой с име Омар Мисри, както му е казал Абу Му-

саб. Вместо това идеята е била талибаните да разберат защо е изпратен при тях. При пристигането си в Кандахар разбира, че двамата му другари официално са се включили в “Ал Кайда” и след като е посъветван да направи същото, той се съгласява.

Лидерът на “Ал Кайда” избира Мохамед Ата да води групата. Абу Хасф е нагърбен със задачата да продължи да ги насочва в действията им. Той им съобщава, че ще извършат много секретна операция и че се налага да се върнат обратно в Германия, където да бъдат обучени за пилоти. По това време Ата сам се среща с Бен Ладен, за да разбере какви са поставените цели. Осама му съобщава, че Рабиа Меки (прозвището на Науаф Хазими) ще бъде част от операцията.

В началото на 2000 г. членовете на групата започват да се връщат в Германия един по един, след като са се срещнали с Халид Шейх Мохамед в Карачи. Ата и Джарах обръсват брадите си и започват да се обличат абсолютно в европейски стил и започват очевидно да странят от Хайдар Замар – сирец с крайни убеждения, деец от хамбургското звено. Тези техни действия са продиктувани от опасенията им да не приковават погледите към себе си. Шахи вдига сватба в емирствата и също като тях обръсва брадата си.

Братовчедът на Халид Шейх Мохамед Абдул Азис Али се нагърбва да оказва съдействие на групата от емирствата, където живее. Той използва кредитна карта на името на Шахи и закупува нужното оборудване за обучение за управляване на самолети “Боинг”. На ръководството на “Ал Кайда” обаче става ясно, че всеки от тях трябва самостоятелно да отиде да учи в САЩ. Халид Шейх Мохамед и Абу

Зубейда правят всичко нужно за улесняването на пътуването на доброволците. “Ал Кайда” разполагала със специализирано бюро за фалшиви паспорти и визи в самото летище в Кандахар, което лично Мохамед Атиф оглавявал. Оттам “Ал Кайда” взимала международни паспорти за муджахидините, като дори и ако бъде убит даден боец, неговият паспорт продължавал да се използва.

Според доклада на комисията, разследваща атентатите от 11 септември, “Ал Кайда” е платила само 400 - 500 хиляди долара, за да финансира цялата операция.

Халид Михдар и Науаф Хазими са първите пристигнали в Калифорния за подготвянето

на атаките. Само няколко месеца след идването им в Америка обаче става ясно, че те не могат да се справят с дадените им задачи, и са отстранени от мисията.

Михдар постоянно мислел за семейството си. Съпругата му ражда тяхното първо дете и престоят в САЩ се превръща в истинско мъчение за него. Той закрива банковата си сметка и прехвърля колата си на Хазими, след което урежда нещата, за да отпътува за Йемен.

Халид Шейх Мохамед е поискан

от един член на “Ал Кайда”, известен като Халид, назначен лично от Бен Ладен, да стане част от екипа в САЩ, но той не успява да получи виза. Въпреки всичко той поддържа връзка по електронната поща с Михдар и Хазими. Когато Халид разбира за решението на Михдар да замине и да остави сам в Сан Диего Хазими, той побеснява и настоява Михдар да бъде изключен от операцията, което впоследствие и става.

*“Ал Кайда” разполагала със специализирано бюро за фалшиви паспорти и визи в самото летище в Кандахар, което лично Мохамед Атиф оглавявал. Оттам “Ал Кайда” взимала международни паспорти за муджахидините, като дори и ако бъде убит даден боец, неговият паспорт продължавал да се използва.*

*Според доклада на комисията, разследваща атентатите от 11 септември, “Ал Кайда” е платила само 400 - 500 хиляди долара, за да финансира цялата операция.*

Така Хазими остава съвсем сам в Калифорния и не след дълго иска разрешение за това да си потърси по интернет бъдеща съпруга. Халид Шейх Мохамед му разрешава, но търсенето не завършва с успех. През лятото на същата година екипът от “пилоти” започва да пристига поетапно в САЩ. Хамбургското звено – Зияд Джарах, Маруан Шахи, Рамзи бен Шейба и Мохамед Ата, вече са били в Афганистан, където са получили подготовка. След това се е предвиждало да заминат за Съединените щати, но Бен Шейба получава отказ за американска виза и така в САЩ пристигат само тримата. На 29 май пристига Шахи, Ата тръгва с автобус на 2 юни от Германия за Чехия и от Прага пристига в Ню Йорк. Целта на Ата е била службите за сигурност да не заподозрат, че прекалено много хора от “хамбургското звено” заминават от Германия за САЩ. Джарах на свой ред пристига в Америка на 27 юни. В края на 2000 г. тримата получават сертификати за управление на самолет, но те изявяват желание да управляват и големи търговски самолети.

Четвъртият пилот в групата – Хани Ханджур, е единственият, който може да пилотира преди това, както сам заявява при записването си в лагера “Фарук” в Афганистан. Когато Бен Ладен и Абу Хафс разбират за неговите умения, решават да го изпратят в САЩ. На 8 декември Ханджур пристига в Сан Диего и заживява с Хазими.

Пилотите, планиращи самоубийствените атентати, не прекарват цялото време в Америка. Джарах например на няколко пъти пътува до Ливан и Германия, за да се вижда със своята приятелка туркия, която отива с него в САЩ и дори присъства веднъж на негово упражнение по пилотаж във Флорида. Ата също пътува до Германия и представя на Осама доклади по завършване на подготовката, като се посочва в тях, че четиримата са в очакване на знак за начало на операцията. Бен Шейба дори заминава спешно за Пакистан, за да уведоми Халид Шейх Мохамед за готовността им.

Заговорът за малко да бъде изцяло разкрит заради семейството на Маруан Шахи, което започва силно да се тревожи за него, след като е прекъснал всякаква връзка с тях. Посолството на ОАЕ в Берлин се намесва и изисква от германската полиция да изди-

*“В съответствие с подготовката на четиримата пилоти “Ал Кайда” подготвя “мускулите”, без които отвличането на самолетите не би имало успех. Избирането на “мускулите” била лична задача на Бен Ладен. Той се среща с кандидатите за извършването на самоубийствените атентати и ги “проверява”. След като изборът му паднал върху даден кандидат, той бил изпращан при Халид Шейх Мохамед, който да го обучи и запише на видеокасета. Халид изисквал от доброволците саудитци да се завърнат в Рияд и Джеда и оттам да вземат американски визи. Всичко това става в края на 2000 г.*

ри Шахи. Той разбира, че семейството му го търси, и се свързва с тях, като ги успокоява, че все още учи в Хамбург.

### Мускулите

В съответствие с подготовката на четиримата пилоти “Ал Кайда” подготвя “мускулите”, без които отвличането на самолетите не би имало успех. Избирането на “мускулите” била лична задача на Бен Ладен. Той се среща с кандидатите за извършването на самоубийствените атентати и ги “проверява”. След като изборът му паднал върху даден кандидат, той бил изпращан при Халид Шейх Мохамед, който да го обучи и запише на видеокасета. Халид изисквал от доброволците саудитци да се завърнат в Рияд и Джеда и оттам да вземат американски визи. Всичко това става в края на 2000 г.

Освен саудитците, които участват в атентатите редом с деветнайсетте похитители, Бен Ладен избира най-малко девет други саудитци, чиято роля не е пряко свързана с атентатите. В допълнение на тези девет Осам избира и десети доброволец - тунизиец с канадски паспорт Абдул Рауф Джидди, който също няма роля в атаките. Най-вероятно Джидди е избран, за да участва в друг атентат на 11 септември, но, както е известно, американските, саудитските и мароканските власти арестуват много дейци на "Ал Кайда" и предприемат преследвания срещу други.

След като саудитските доброволци се завръщат в Афганистан с визи, издадени от кралството, те преминават специално обучение в базата "летище" в Кандахар под наблюдението на Абу Тураб Урдуни.

### **Абу Тураб и клането на животни**

Според думите на Халид Шейн Мохамед Абу Тураб е бил единственият запознат с всички подробности на плана за отвличането на самолетите. Именно негова е била задачата да обучи "мускулите" как да отвлекат

самолетите, да установят контрол и да си служат с експлозивите. Халид Шейх Мохамед твърди, че Абу Тураб е карал учениците си да се колят един друг като агнета, за да бъдат подготвени психически да използват ножовете си при отвличането на самолетите. До този момент обаче "мускулите" не са знаели, че ще се наложи да отвличат самолети. Вместо това те са мислели, че отиват на самоубийствена мисия в САЩ. За да прикрие факта, че всъщност те отиват там, за да отвлекат самолети, Абу Тураб ги подготвя и за това как да боравят в камиони, натоварени с експлозиви. Целта на подобен ход е била да не бъде разкрит заговорът, в случай че някои от тях бъдат заловени по време на пътуването им до САЩ. Според Халид самоубийците не са имали дори бегла представа за какво точно става въпрос. Всичко им е разяснено едва след като пристигат в САЩ през април 2001 г. Посочва се, че преди да кацнат на щатските летища, доброволците са били укривани в Карачи от пакистанци от мрежата на Халид Шейх Мохамед.

След това четиримата пилоти провеждат заключителната си подготовка и си разпре-



*Според Халид самоубийците не са имали дори бегла представа за какво точно става въпрос. Всичко им е разяснено едва след като пристигат в САЩ през април 2001 г. Посочва се, че преди да кацнат на щатските летища, доброволците са били укривани в Карачи от пакистанци от мрежата на Халид Шейх Мохамед.*

делят членовете от групите им, т.нар. “мускули”. На ръководството на “Ал Кайда” е съобщена последната информация за развитието на събитията и Мохамед Ата урежда среща с йеменеца Рамзи бен Шейба, неговия другар от хамбургското звено.

Йеменецът иска срещата да бъде в Куала Лумпур. Той взима полет за Карачи, след като получава от Халид Шейх Мохамед фалшив саудитски паспорт и имейла на Закария Мусауи, който е учил пилотаж в Америка. За в бъдеще Бен Шейба е трябвало да се свърже с него.

Когато е вече в столицата на Индонезия, Бен Шейба разбира, че Халид Шейх Мохамед иска срещата да се състои в Испания и че ще лети от САЩ за Мадрид на 8 юли 2001 г. И така се налага той също да отпътува за Европа, за да се присъедини към Халид.

Бен Шейба казва на Ата, че Осама бен Ладен иска атаките да се състоят възможно най-скоро поради съображения за сигурност, тъй като големият брой участници в плана би могъл да стане причина за разкриването на атаките. Бен Шейба добавя и че Бен Ладен е изискал от него да се придържа при ударите към вече определените цели – кулите близнаци в Ню Йорк, Пентагона, сградата на

Конгреса на Капитолийския хълм или Белия дом. Ата отговаря, че е извършил разузнавателни полети и е наблюдавал ядрен обект в близост до Вашингтон. Той смятал да му нанесе удар, но останалите пилоти с него изказали мнение, че това е грешка, тъй като въздушното пространство около ядрените обекти е забранено за полети. В самопризнанията си Бен Шейба казва, че Бен Ладен е държал много изпълнителите да ударят Белия дом. Коментарът на Ата е, че разбира желанието на лидера на “Ал Кайда” и че “ще види какво може да направи”, въпреки убеждението си, че е много трудно да бъде нанесен удар на седалището на американския президент.

Бен Шейба съобщава на Ата, че Бен Ладен иска от него до последния момент да държи в неведение “похитителите”, така че да нямат ни най-малка представа в какво ще се състои акцията. Самият той обаче настоявал да знае за деня на операцията предварително. Отговорът на Ата е, че има нужда от няколко седмици, за да определи точна дата и да постигне добра координация между отделните атентати. Двамата се разбират, че всеки от пилотите знае коя е неговата цел и че в случай че някой от тях не успее да достигне мишената си, ще се разбие със самолета. Това

**“**Бен Шейба съобщава на Ата, че Бен Ладен иска от него до последния момент да държи в неведение “похитителите”, така че да нямат ни най-малка представа в какво ще се състои акцията. Самият той обаче настоявал да знае за деня на операцията предварително. Отговорът на Ата е, че има нужда от няколко седмици, за да определи точна дата и да постигне добра координация между отделните атентати. Двамата се разбират, че всеки от пилотите знае коя е неговата цел и че в случай че някой от тях не успее да достигне мишената си, ще се разбие със самолета. Това по план трябва да стане по улиците на Ню Йорк, ако не е възможно да бъде в Световния търговски център. Обменя се информацията за това, че “мускулите” ще бъдат снабдени с режещи предмети, така че никой да не ги забележи. Освен това двамата се договарят да бъдат отвлечени самолети “Боинг”, а не “Еърбъс”, защото при втория вид има автоматична система, която не позволява на самолета да се разбие в земята.

по план трябва да стане по улиците на Ню Йорк, ако не е възможно да бъде в Световния търговски център. Обменя се информацията за това, че “мускулите” ще бъдат снабдени с режещи предмети, така че никой да не ги забележи. Освен това двамата се договарят да бъдат отвлечени самолети “Боинг”, а не “Еърбъс”, защото при втория вид има автоматична система, която не позволява на самолета да се разбие в земята.

Ата казва на Бен Шейба, че някои от самоубийците пилоти са поискали да се сбогуват със семействата си, но той не им е позволил.

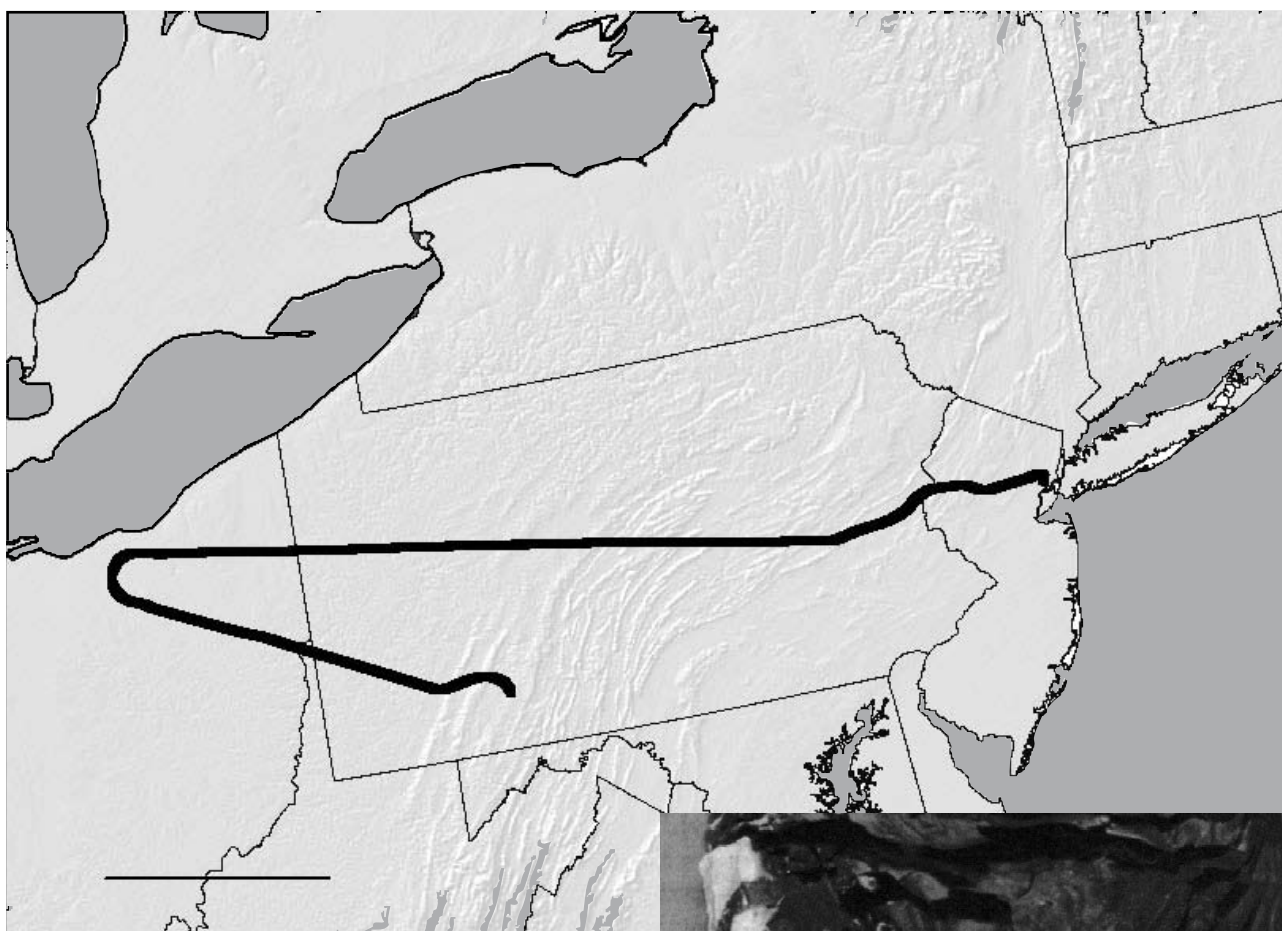
След края на срещата Бен Шейба се завръща в Германия и получава нов телефонен номер, посредством който се свързва с Халид Шейх Мохамед в Карачи, за да му съобщи резултата от срещата му с Ата. Двамата разговарят в средата на юли 2001 г. Освен че се обсъждат подробностите по подготовката за атаките, Бен Шейба съобщава на Халид, че Ата и Джарах не се разбират особено и има търкания помежду им. Ливанецът не се чувствал добре египтянинът да му нарежда и едновременно с това смятал, че не участва активно при взимането на решенията. Халид обърнал внимание на това, че двамата трябва да започнат да се разбират, тъй като в противен случай тяхната вражда би могла да провали цялата операция. Бен Шейба изказва мнение, че те със сигурност ще се помирят.

По време на този важен разговор на преден план излиза нов момент, който е в пряка връзка с атентатите от 11 септември. Халид иска от Бен Шейба да изпрати “полата” на “Сали”. Това всъщност представлява закодирано съобщение, чието значение е, че трябва да бъдат преведени пари на Закария Маусуи, който учи пилотаж в САЩ. Въпреки че по време на разследването Бен Шейба заявява, че при този разговор Халид е поискал от него да преведе пари на Маусуи, той също така твърди и че не е знаел защо, след като бил убеден, че това е намеса в подготвяната операция. Според комисията, разследваща атентатите, може би Халид Шейх Мохамед е подготвял Маусуи да управлява самолета на мястото на Джарах, в случай че ливанецът се оттегли от операцията. Вероятно за подобен ход има причина. На 20 юли 2001 г. туркинята, живееща в Германия, приятелката през

**“** По време на разпитите Халид Шейх Мохамед отрича да е искал да използва Маусуи при атентатите на 11 септември. Той заявява, че го е подготвял за “втора вълна” атаки, за които освен мароканеца с френски паспорт той е вербувал и други пилоти. В своите самопризнания пък Бен Шейба казва, че Халид Шейх по принцип не бил съгласен Маусуи да бъде включен, но Бен Ладен лично му е гласувал доверие. При всички случаи обаче Халид научава за ареста на Маусуи едва след атентатите от 11 септември. Фактът, че Бен Шейба попречва на Маусуи да поддържа каквато и да е връзка с останалите участници, се оказва изключително удачен ход. В противен случай при евентуален негов арест другите похитители могат да бъдат разкрити.

последните две години на Джарах, купува едностранен билет за приятеля си от Маями за Дюселдорф. В предишните си четири пътувания до Германия Джарах винаги е резервирал двупосочен билет. Този път обаче самолетният билет е в една посока. По всичко личи, че именно Ата го е закарал до летището в Маями, а Бен Шейба го е посрещнал в Дюселдорф на 25 юли. Първото нещо, което ливанецът иска да направи след пристигането си в Германия, е да види приятелката си. След няколко дни те се срещат, след което Бен Шейба започва да убеждава Джарах да изпълни докрай мисията си в операцията.

През това време Бен Шейба превежда 15 000



**Полет 93.** Джарах се оказва единственият, който не успява да покоси своята цел, и се приземява, но самолетът му се взривява наред празно поле в Пенсилвания. Дали е искал да стигне до Белия дом или Капитолия? Никой не ще узнае отговора, защото Джарах отнася тайната със себе си в гроба.



долара на Маусуи, които преди това Мустафа Хаусуи – член на медийната комисия на “Ал Кайда” от емирствата, му ги е превел на негово име. С голяма част от посочената сума Маусуи плаща обучението си по пилотаж и купува остри режещи предмети като тези, използвани при атентатите впоследствие. По време на обучението си обаче Маусуи се държи, меко казано, подозрително. Така например той казва, че иска да се научи да управлява самолета само докато е във въздуха. Така в края на август имиграционните служби го арестуват.

По време на разпитите Халид Шейх Мохамед отрича да е искал да използва Маусуи при атентатите на 11 септември. Той заявява, че го е подготвял за “втора вълна” атаки, за които освен мароканец с френски паспорт той е вербувал и други пило-

ти. В своите самопризнания пък Бен Шейба казва, че Халид Шейх по принцип не бил съгласен Маусуи да бъде включен, но Бен Ладен лично му е гласувал доверие. При всички случаи обаче Халид научава за ареста на Маусуи едва след атентатите от 11 септември. Фактът, че Бен Шейба попречва на Маусуи да поддържа каквато и да е връзка с останалите участници, се оказва изключително удачен ход. В противен случай при евентуален негов арест другите похитители могат да бъдат разкрити.

В крайна сметка се оказва, че няма нужда да се търси заместник на Джарах. По време, когато властите арестуват Маусуи, Джарах се връща в САЩ и започват разногласията му с Ага.

### Сбогуването

На 3 август се провежда нов разговор между Ата и Бен Шейба, по време на който двамата обсъждат последните приготовления по операцията. Бен Шейба напомня на съратника си, че Бен Ладен изрично иска да бъде ударен Белият дом. След дълго убеждаване Ата се съгласява да включи Белия дом в списъка с целите, но като резервен вариант оставя Капитолия.

Ата заявява, че ударът ще се състои най-рано след първата седмица на септември, защото тогава свършва почивката на американския парламент. Двамата мъже обсъждат и въпроса за “пристигащия приятел турист”. Това е кодиран разговор относно саудитеца Мохамед Кахтани, за когото се предполагало, че ще бъде последният елемент от екипа на похитителите. На следващия ден Ата отива да го посрещне от летище “Орландо” във Флори-

да, но се оказва, че имиграционните власти не разрешават на Кахтани да влезе в страната. Причината, която те изтъкват, е, че той има само еднопосочен билет, не говори английски и не разполага със средства за престоя и добра мотивировка, за да остане. Така той е върнат обратно в Дубай. Тогава Мустафа Хаусауи моли председателя на медийната комисия към “Ал Кайда” Халид Шейх Мохамед да съдейства за връщането на Кахтани в Карачи. Междувременно Кахтани се намира в “Гуантанамо” и американците дълго време и не подозират кой всъщност е той.

Във времето между 25 август и 5 септември всички от групата на похитителите си купуват билети за 11 септември – датата, съобщена от Ата на Бен Ладен в кодиран телефонен разговор в третата седмица от август. Бен Шейба на свой ред информира за това Халид посредством мароканец на име Закария Сабар, принадлежащ към “хамбургското звено”.



“Войната” на Бен Ладен срещу американците не започва с атаките от 11 септември 2001 г. В. “Хаят” публикува подробности за предишните четири опита на Халид Шейх Мохамед, които имат за цел да постигнат подобен ефект. Тази идея всъщност се заражда още със самото създаване на “Ал Кайда” в края на осемдесетте години. Планът придобива очертанията на проекти за нападение през деветдесетте. Според публикуването в доклада на комисията, разследваща атентатите от 11 септември, има информация, че Бен Ладен е замесен в атаките срещу американци в Йемен през 1992 г., в Сомалия през 1993 г. и в Саудитска Арабия през 1995 г. Всички тези акции са предприемани по време, когато Осамата се намира в Судан.

“ На свой ред американското правителство разбира за намеренията на суданския кабинет да прогони Бен Ладен едва когато това става факт. Комисията споменава и за служител от американското разузнаване, известен като Майк. Според него връщането на Бен Ладен в Афганистан е “удар в десетката“, защото така американските тайни служби ще могат да използ-

ват някогашните си сътрудници в Афганистан и съседен Пакистан. Това в крайна сметка, както погрешно се счита, ще улесни залавянето на Осама. Американците смятали, че техните източници на информация ще са гаранция за залавянето на Бен Ладен. Но точно по това време “Ал Кайда“ не е враг номер едно на Америка и не предприема операции срещу обекти и граждани на САЩ.

В самопризнанията си Бен Шейба и Халид заявяват, че Сабар не е знаел какво ще стане на тази дата и че само предал посланието от единия на другия. Бен Шейба казва също, че е посъветвал Сабар и другия мароканец от същото звено да напуснат Германия и да заминат за Афганистан, защото това ще се окаже “трудно“ в един следващ период. Така на 30 август Сабар се отправя на изток, последван на 3 септември от другия мароканец.

Както изглежда, на 9 септември Ата се свързва с баща си, за да се сбогуват. Той прави това, въпреки че е забранил на всички участници в операцията да се обаждат на роднините си за последно. Ата моли Бен Шейба да занесе послание до семейството на един от членовете на групата и да се сбогува с близките от името на всички участници в атентата. Единственият, който изпраща писмено послание до любимата си, е Зияд Джарах.

Идва вторник, 11 септември. Всеки от похитителите се качва на своя самолет заедно с “мускулите“. Мохамед Ата покосява първия небостъргач на Световния търговски център. След него Маруан Шахи се връзва във втората кула. Хани Ханджур се приземява над Пентагона. Джарах се оказва единственият, който не успява да покоси своята цел, и се приземява, но самолетът му се взривява на сред празно поле в Пенсилвания. Дали е ис-

кал да стигне до Белия дом или Капитолия? Никой не ще узнае отговора, защото Джарах отнася тайната със себе си в гроба.

### **Опити за покушение на Бен Ладен**

“Войната“ на Бен Ладен срещу американците не започва с атаките от 11 септември 2001 г. В. “Хаят“ публикува подробности за предишните четири опита на Халид Шейх Мохамед, които имат за цел да постигнат подобен ефект. Тази идея всъщност се заражда още със самото създаване на “Ал Кайда“ в края на осемдесетте години. Планът придобива очертанията на проекти за нападение през деветдесетте. Според публикуваното в доклада на комисията, разследваща атентатите от 11 септември, има информация, че Бен Ладен е замесен в атаките срещу американци в Йемен през 1992 г., в Сомалия през 1993 г. и в Саудитска Арабия през 1995 г. Всички тези акции са предприемани по време, когато Осама се намира в Судан. В този период американците се задоволяват само с това да държат под око лидера на “Ал Кайда“ и да следят плановете му. Впоследствие започват да се изготвят плановете за неговото залавяне и физическо ликвидиране, след като през 1996 г. Осама е прогонен в Афганистан. Подобна

политика погрешно е била възприемана от служителите в американското разузнаване за правилна. Те са били убедени, че след като се намира в Афганистан, ще бъде особено лесно за тях да заловят Бен Ладен.

През 1991 г. Осама напуска Саудитска Арабия и заминава първо за Пакистан, а след това за Афганистан. Скоро след това обаче той се отправя към Судан по покана на ислямисткия лидер д-р Хасан Тураби. Въпреки че от Хартум лидерът на “Ал Кайда” ръководи няколко търговски проекта, вниманието му е насочено и към подпомагане на групировките, водещи джихад, и финансирането на изграждане на техни тренировъчни лагери в Судан.

Бен Ладен се ангажира и със следващата битка срещу Америка. Военният ръководител на “Ал Кайда”, египтянинът Али Амин Рашиди – Абу Убейда Баншири – се заема да ръководи звено, натоварено със задачата да подготвя операции в Източна Африка. Следят се западни и израелски посолства и обекти. На Баншири обаче постоянно се налага да пътува, затова Бен Ладен назначава саудитеца Халид Фауаз, който да контролира следенето на обектите, бъдещи мишени при ударите.

Според комисията, разследваща атентатите от 11 септември, наблюдението се е извършвало посредством съвременни видеокамери. Освен това в доклада на комисията се съобщава и че Бен Ладен, Абу Хафс Мисри и Мохамед Атиф и други лидери на “Ал Кайда” се срещат през 1994 г., за да обсъдят доклад върху следенето на обектите. Точно тогава се смята, че е било взето решението за взривяването на американското посолство в Найроби.

Комисията добавя и че подготовката за операцията е започнала с изпращането на група висши служители и обикновени членове от “Ал Кайда” в тренировъчни лагери на “Хизбула” в Ливан. Това обаче се отрича от “Хизбула”. Изпълнението на запланиваните операции се проваля заради проблемите, пред които се изправя Бен Ладен в Судан през 1995 г. На следващата година лидерът на “Ал Кайда” е принуден да напусне страната и да се премести в Афганистан. Халид Шейх Мохамед казва пред американците, че Бен Ладен разбира за смъртта на Баншири в езерото Викто-

рия, едва след като пристига в Джалалбад.

На свой ред американското правителство разбира за намеренията на суданския кабинет да прогони Бен Ладен едва когато това става факт. Комисията споменава и за служител от американското разузнаване, известен като Майк. Според него връщането на Бен Ладен в Афганистан е “удар в десетката”, защото така американските тайни служби ще могат да използват някогашните си сътрудници в Афганистан и съседен Пакистан. Това в крайна сметка, както погрешно се счита, ще улесни залавянето на Осама.

Американците смятали, че техните източници на информация ще са гаранция за залавянето на Бен Ладен. Но точно по това време “Ал Кайда” не е враг номер едно на Америка и не предприема операции срещу обекти и граждани на САЩ.

### След суданската криза

Впоследствие ситуацията коренно се променя, тъй като Бен Ладен не се е отправил към Афганистан, за да си почива, а тъкмо на-

**“**Впоследствие американската страна разработва втори план за действие, според който трябва да се извърши въздушна атака над главния щаб на Бен Ладен, обхващащ 80 сгради, обградени със стена с височина десет фута. Този комплекс се намирал в изолиран пустинен район. Офицерите от ЦРУ правят подробна скица на това къде се намират домовете на съпругите на Бен Ладен и къде най-вероятно спитой. През есента на 1997 г. американците съвместно с представители на афганистанските племена тренират в САЩ бъдещата операция.

против. Взетите мерки са посветени на повторното изграждане на организацията след нанесените ѝ удари в Судан.

По това време точно Абу Хафс Мисри е назначен за военен ръководител. Тогава именно се издава и декларацията за джихад срещу американските войски в Саудитска Арабия. След това отново започва подготовката по изпълнението на плановете, осуетени от извънредните условия в Судан.

През август 1997 г. в „Ал Кайда“ настъпва тревога, защото в „Дейли телеграф“ съобщава, че неин финансов експерт е предаден на саудитците и че те заедно с американските и британските служби ще извлекат самопризнания от него. Тази новина за щастие не се оказва вярна. Комисията, разследваща събитията от 11 септември, твърди, че американците наистина са настоявали много пред саудитците да провеждат заедно разследването, но са ударили на камък. Американците са били наясно, че Бен Ладен планира нещо срещу тях. Така те отново започват да планират своите ответни действия. Единият от плановете включвал да се подслушва Бен Ладен на път за Кандахар. Този ход обаче се проваля.

Впоследствие американската страна разработва втори план за действие, според който трябва да се извърши въздушна атака над главния щаб на Бен Ладен, обхващащ 80 сгради, обградени със стена с височина десет фута. Този комплекс се намирал в изолиран пустинен район. Офицерите от ЦРУ правят подробна скица на това къде се намират домовете на съпругите на Бен Ладен и къде най-вероятно спи той. През есента на 1997 г. американците съвместно с представители на афганистанските племена тренират в САЩ бъдещата операция.

В началото на 1998 г. американското разузнаване иска от Белия дом съгласие за изпълнението на акцията. Директорът на ЦРУ заедно със съветника на американския президент по въпросите на сигурността представят най-подробно плана на операцията.

Решено е било афганистанските племена да поставят началото на атаката, като обезвредят гардовете, след това се влиза в комплекса, Бен Ладен се залавя и се откарва някъде в пустинята извън Кандахар. Там той трябва да бъде предаден на друг екип. Оттам той ще бъде отведен до място за кацане на самолети. След това Осама ще бъде отведен до Ню Йорк или до някоя арабска столица, където ще му бъдат отправени съответните обвинения.

Планът предвижда възникването на евентуални пречки, както и на даването на невинни жертви по време на изпълнението на операцията. Не се изключва и възможността хората на Бен Ладен да вземат заложници като отговор на атаката. Изготвилите плана предупреждават и че неизпълнението на операцията рано или късно ще доведе до предприемането от страна на Бен Ладен на атаки срещу американски цели.

Американската администрация на свой ред изисква планът да бъде разучен внимателно и да се потвърди, че е в пряка връзка с Бен Ладен. ЦРУ отново започва да подготвя подробностите около плана.

През март 1998 г. операцията се изпробва и през май вече всички подробности са готови. Американското разузнаване заявява, че е убедено в успеха на акцията цели 40%. Въпреки това американската страна се притеснява до голяма степен да остави афганистанските племена да действат сами, както се предвижда според плана. Те им нямат кой знае какво доверие и не могат да приемат, че просто ще стоят и наблюдават отстрани началото на операцията. Американците се съмняват и в способността на племената да пазят Бен Ладен в продължение на цял месец, преди да бъде предаден на ЦРУ и да бъде обвинен в извършените от него престъпления.

*(По материали на „Ал Хайат“, „Ал Шарк ал Аусат“, ислямисткия сайт <http://www.al-hesbah.org/v/>, а също и на „Ал Джазира нет“ ([www.aljazeera.net](http://www.aljazeera.net)))*